

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Iskanje: do 30 pet 4 2 D, do 100 vrst 12 D 50 p, večji inserti pet 4 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Insertni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravitelstvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Kaj sedaj?

Po burnih dogodkih, ki so obetali radikalno razčiščenje našega političnega življenja, je obstala kriza na mrtvi točki. Nimamo vlade, ne parlamenta, ki bi moral po ustavnih določilih te dni sedeti in opravljati važne upravne posle. To nenormalno stanje ovira državo v njeni gospodarsko - politični konsolidaciji in teži celokupno javnost, ki po pravici zahteva, naj se vodilni krogi na tej ali oni bazi sporazumejo in store konec neprestanim krizam. Naše ljudstvo je sitno besednih revolucij in vednih preprirov o teoriji treh narodov, ono hoče imeti v državi red, mir in napredek. Ali tej splošni želji se upirajo najbolj tisti, ki vedno trobijo v svet, da jim je suverena ljudska volja najvišji ukaz. Strankarsko partizanstvo se je zadnje čase neverjetno razpaslo in postalo faktor, ki razbija vsako pametno kombinacijo in prepreči vsak poizkus, da slednjič uredimo skupno življenje tako, da nam ne bo več visel nad glavo Damoklejev meč medsebojnega pokolja in razpada države.

Zalostno dejstvo, da faktično že dva tedna nimamo vlade, da je torej država brez pravne gospodarje, skušajo naši politiki pojasniti tako, da je treba položaj v državi razčistiti. To prepotrebno razčiščenje se nam obeta že vsa leta od ujedinjenja. In javnost, ki si je glede tega razčiščenja že davno na jasnem, se po pravici vprašuje, kdaj bo konec strankarskega prerekanja in preprirov o tem, koliko narodov živi v nacionalni jugoslovnski državi in koliko držav bi kazalo ustanoviti v tem živem in nedeljivem organizmu. Nam se zdi, da bo treba razbistriti nekatere pojme o temeljnih skupnega življenja Srbov, Hrvatov in Slovencev, zakaj naše politično življenje je krenilo na kriva pota, ki vodijo v nejasno, mračno in nerazveseljivo bodočnost. Slednjič smo prišli do tega, da vidimo jasno, kako si stoita nasproti dve tezi. Dolga in naporna je bila ta pot, ali bila je potrebna, ker mora formalnemu ujedinjenju nujno slediti tudi idejno, duhovno, torej faktično ujedinjenje ali pa razid. V krizi, ki so jo v Beogradu srečno spravili na mrtvo točko, gre torej za zmago ene ali druge teze.

Prva teza je zgodovinska zahteva po narodnem in državnem edinstvu. Za to tezo stoji pretežna večina parlamentarnih strank in malone vsa naša javnost. Gre le za formalna upravno-administrativna nesoglasja, ki jih pa postopno ne bo težko ublažiti in odstraniti. Druga teza, izražena v programu HRSS in umetno zgrajena na usodni antipatiji Hrvatov do Srbov kot posledici habsburškega gesla — divide et impera, se zajeda previdno in hrvatsko ljudstvo, skuša razširiti svoj vpliv tudi na srbski in slovenski del jugoslovnskega naroda in pripravljati pod figovim peresom raznih sodobnih socialno-revolucionarnih gesel in demagoških fraz — sem spada lajna o korupciji, o bajonetih, nasilju, kamarilji, reakciji itd. — zmago ideje, ki je v popolnem nasprotju z ono, za katero je tekla po bojnih poljanah jugoslovnska kri. Radić je na nedeljskem shodu v Križevcih izjavil, da hoče HRSS svoj sabor in popolno vladno v Zagrebu, da je pripravljen na sporazum s Srbi (o Slovencih itak ne govori, ker jih smatra za gorski del Hrvatov ali samo kot prezident mirotvorne republike, ki bi bila v mednarodnem oziru v zvezi s kraljevino Srbijo. Če je tak sporazum mogoč, meni Radić, dobro, ako ne, še bolje brez Srbov. Brez Srbov pa bi bilo po Radićevem mnenju za Hrvate še bolje zato, ker je Francija postala mirotvorna, ker zmaga jutri pri volitvah na Angleškem delavska stranka, ker mora zmagati v Nemčiji republikanizem in ker slavi sovjetska Rusija 7. novembra sedemletnico boljševiškega prevrata. Vsi ti zunanji činitelji, ki na lahko vsak hip odpadejo, ker ne vemo, v kateri smeri se bo razvijala evropska politika, so Radiću merodajni za afront proti Srbom in Jugoslaviji kot politični in gospodarski celoti. Radić hoče torej sporazum v mejah mednarodnih odnosov. Morebiti bi kazalo naročiti iz Amerike posebno diplomatsko mislijo, ki bo določila meje med kraljevino Sr-

Politična situacija neizpremenjena.

Vladini komunikaji. — Pogajanja med radikali in ožjim blokom. Volitve neizogibne!

— Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Razvoj krize je popolnoma zastal. Nikakih važnih dogodkov ni, iz katerih bi se dalo sklepati, da se kriza reši še tekom tega tedna. Vladini krogi so vedno še optimistično razpoloženi in skušajo po oficijelnih komunikacijah opisati situacijo zanje zelo povoljno. Znano je sedaj, da sestavlja te vladine komunikacije dr. Anton Korošec. Snočni komunikacije v vladini krizi je bil zelo kratek in ga ni v Beogradu, niti v pokrajini noben list objavil dobesedno. Politični in parlamentarni krogi zelo ironično komentirajo dr. Koroščeve komunikacije, v katerih osebno zahteva, da se stopnja začenja reševati vladina kriza.

Ker je Ljuba Davidović odpotoval s svojo soprogo v Vransko Banjo, ni pričakovati, da bi se tekom današnjega dneva izvršile kake važne politične spremembe. Nekateri listi še vedno poročajo, da pride Step. Radić v Beograd. Gotovi politični krogi celo trde, da pride do sestanka med Davidovićem in Radićem, ki se ima vršiti prihodnje dni v Slavenskem Brodu. To so le goje kombinacije in ni stvar prav verjetna.

Ožji blok še vedno agitira za sestavo koncentracijske vlade.

Včeraj popoldne so bili sprejeti na dvorcu v avdijenci Ljuba Davidović, Marko Giurčić in Marko Trifković.

Vsi politični krogi potrjujejo, da je politična situacija postala stacionarna in da se razvoj krize ne premakne dalje. Do danes se še niso pričela nobena oficijelna posvetovanja med radikali in ožjim blokom. V vladnih krogih sploh prevladuje prepričanje, da bo težko najti način za sestavo koncentracijske vlade in da je apel na narod neizogibno potreben. Odlasajo samo volitve radi časa in vremena. Splošno zatrjujejo, da odnošaji med vladinimi strankami in radikali niso preveč pristržni in odkriti. Nedeljski Radićev govor v Križevcih ni napravil sicer globokega vtisa v političnih krogih, vendar izjavljajo, da govor ni napravil od bloka vladnih strank zaželjenega vtisa, čeprav je Radić v soboto že naglašal, da je za koncentracijo vseh parlamentarnih skupin in tudi z radikali. Demokratski ministri so posebno nevoljni na Radićev nedeljski govor in minister za javna dela Dragotin Pečić je bil moralno in materijelno prisiljen, da danes v dolgi izjavi v »Pravdi« izjavlja, da ne odgovarjajo Radićeva izjava popolnoma resnici.

Popolno zatišje v Beogradu.

— Beograd, 28. oktobra. (Izvirno. Ob 12.) Tu popolno politično in parlamentarno zatišje. Danes nobenega važnega političnega dogodka. Odhod ministrskega predsednika g. Ljube Davidovića v Vranjačko Banjo je še povečal mir. Ugleden radikal se je danes izjavil Vašemu dopisniku: »Smo na mrtvi točki! Smo tam, kjer smo začeli!...« Do danes še ni bilo nikakih konkretnih predlogov niti od strani opozicijske narodne koalicije, niti od strani ožjega bloka. Parlamentarne skupine so še le začele izražati svoje želje in polagoma tipljejo ter pripravljajo teren za svoje akcije.

Na dvoru danes dopoldne ni bil sprejet noben odlični politik. Nj. Vel. kralj je sprejel edino le državnega tajnika notranjih zadev Marka Cemovića, ki mu je poročal o notranjih dogodkih v državi.

Zastopniki HRSS tudi danes še niso prispeli v Beograd. Z jutranjim za-

grebškim brzovlakom je prispel edino le posl. HRSS Bačinić, ki je obenem tajnik narodne skupščine. Zastopnikom domačega tiska je izjavil v parlamentu, da so vse vesti, ki so se javljale, da nameravajo člani hrvatskega narodnega zastopstva zapustiti Beograd in oditi v Zagreb na skupni sabor, neresnične in brez vsake podlage. Skupščinskemu predsedniku Ljubu Jovanoviću je izročil takoj po prihodu naslov posl. dr. VI. Mačkica, ki je zadnje dneve nekoliko obohel in mora ostati doma v Zagrebu. Naslov je izročil za slučaj, da skupščinski predsednik potrebuje dr. Mačkica.

V predsedništvu vlade ni bilo danes dopoldne nikakih sprejemov. Sestali so se na privatne razgovore samo voditelji vladnih strank. Tja je prispel tudi skupščinski tajnik, radićevski posl. Bačinić, ki je na sestanku poročal o stvareh, glede katerih ni hotel dati novinarjem točnejših pojasnil.

Donavska federacija zopet aktualna.

Carinska zveza nasledstvenih držav. Dr. Beneš za gospodarsko skupnost.

Graška »Tagespost« objavlja daljši dopis o donavski federaciji, ki naj bi privedla nasledstvene države do skupne gospodarske - politične zveze. Poročilo je datirano iz Beograda in omenja najpreje meje, ki se določijo po končani razmejitvi v srednji, vzhodni in južni Evropi. Naglašajo, da bodo z razmejitvijo gotove države gospodarsko popolnoma zaprte in da se vedno bolj poraja ideja ustvariti iz nasledstvenih držav donavsko federacijo. Temelj te ideje je, da so posamezne nasledstvene države premale, da bi tvorile samostojno gospodarsko telo. Pod vtisom izvedbe Dawesovega načrta so prišli politiki malih srednjih, vzhodnih in južnih evropskih držav na idejo, da ustvarijo kot protitež proti gospodarsko napredujoči Nemčiji organizacijo malih, srednjih in južneevropskih držav. V ta namen naj bi se ustvarila carinska unija med nasledstvenimi državami z Avstrijo. Gospodarske meje med Avstrijo, Ogrsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo, Bolgarsko, Poljsko in

Romunsko naj bi se opustile, na kar bi bilo ustvarjenno popolnoma novo gospodarsko življenje.

Vest o možnosti ustanovitve donavske federacije je predvsem na Dunaju našla globok odmev. Izjave dunajskih zastopnikov nasledstvenih držav pozdravljajo tako carinsko federacijo. Nasproti temu je izjava državnega kancelarja dr. Seipla, ki se je izrazil v »Berliner Tageblattu« proti carinski zvezi. Romunsko poslanstvo je za gojavljalo, da pozdravlja najpristnejše tak korak, ker je Romunski potrebna trgovinska zveza z nasledstvenimi državami. Romunska dalje pozdravlja iskreno najnovejšo poskuse za ustanovitev take carinske zveze in zadnji poset romunskega ministrskega predsednika Bratiana je bil v zvezi s tem načrtom. Z avstrijske strani izjavljajo, da tak načrt carinske zveze z veseljem pozdravljajo, toda s pridržkom, da gre samo za gospodarske koristi in da ne sme biti v tem oziru nikakih nesoglasij. Dalje poročilo

bijo in hrvatsko-slovensko mirotvorno republiko.

Sporazum, kakor si ga je zamislil Radić, je seveda popolna utopija. Ker pa hrvatski seljački tribun ne odneha pod nobenim pogojem in ker je država zamudila trenotek, ko je bilo mogoče njegovo razdiralno delo omejiti in paralizirati, se mora slednjič vprašati: kaj sedaj? V sporazumu z Radićem ne gre, o tem smo si vsi na jasnem. Treba se je torej odločiti brez njega. Odločiti pa se je treba, in sicer čim prej, tako da Radića za vedno mine vesele do koketi-

naglašati, da sta na zadnji londonski konferenci Macdonald in Herriot nasvetovala ožjo gospodarsko zvezo med nasledstvenimi državami. Umevno je zato, da je začel češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je bil svojčas odločen nasprotnik donavske federacije, razgovore z Beogradom in Bukarešto. V Beogradu so bili v začetku namram temu vprašanju zelo hladni, ker si niso mogli misliti take federacije brez Madžarske in Bolgarske, s katerima državama ima Jugoslavija še vedno gotove spore. Še bolj so se v Beogradu začudili, da je bila Češkoslovaška pripravljena dati Madžarski, da jo pridobi zase, gotove teritorialne koncesije. Pred nekaj dnevi je bival v Pragi madžarski publicist Pálai, ki je bil sprejet pri prezidentu dr. Massaryku in zunanjem ministru dr. Benešu. Oba sta mu izjavila, kakor to zatrjuje omenjeni publicist, da bi bila Češkoslovaška pripravljena odstopiti velik del Slovaške in Karpatske Rusije Madžarski, če bi ta javno izjavila, da končno veljavno zanika vse aspiracije na Bratislavo. (Madžarska raca!)

To dejstvo je bilo takoj znano v Beogradu in v Bukarešti in je povzročilo precejšnje presenečenje. Zato je smatrala češkoslovaška vlada za potrebno, da je precej omilila in oslabilila izjavljanja madžarskega publicista. Dr. Beneš je skušal pridobiti Avstrijo za pristop v Malo antanto. Za to akcijo je dobil znatno podporo v Beogradu in v Bukarešti.

Zanimivo je v tem vprašanju stališče italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, ki je odločen nasprotnik donavske federacije in vidi v tem okrepitev slovanskih držav. Če bi prišla začrtana carinska unija do veljave, tedaj bi bil ustvarjen slovanski koridor od Poljske čez Češkoslovaško in Jugoslavijo tja do Adrije. Tega Italija ne more trpeti in poskuša na vse načine preprečiti slovanski koridor do Adrije. Čeprav danes med Italijo in Jugoslavijo vlada mir in so vsi spori po rimskem paktu več ali manj za prihodnja leta urejeni, skuša Italija okrepiti Jugoslavijo, ki je največja tekmovalka proti Italiji ob Adriji, preprečiti in ovirati. Italija ne bo nikdar soglašala z ustanovitvijo donavske federacije. Vprašanje o donavski federaciji je vedno aktualno, čeprav se v javnosti o tem mnogo ne piše. Poučni krogi zatrjujejo, da se pogajanja niso prekinila, marveč se nadaljujejo. Čim bo rešena vladina kriza v Beogradu, se bodo pogajanja nadaljevala in se sestanka Mussolinij in zunanjji minister dr. Marinković v Benetkah. Na tem sestanku se bo predvsem obravnavalo vprašanje donavske federacije.

PREDLOGI RADIKALOV.

— Beograd, 28. oktobra. (Izvirno.) Današnja »Pravda« priobčuje uvodnik, v katerem omenja, da radikali privoljujejo in predlagajo sestavo vlade, v kateri ne bi bili načelniki posameznih parlamentarnih skupin. »Pravda« omenja, da je smatrati ta predlog kot intrigo radikalov.

U VI 586/24-14

V imenu Nienovena Velikanstva kralja!

Okraino sodišče v Ljubljani je razpravljalo danes v navzočnosti zastopnikov obtožiteljev: dr. Lapajne za dr. Periča, dr. Žitko noe dr. Natlačena, za Marijo Kaplanovo, dr. Fetič za Giulio Minzi; dr. Adlešić za dr. Lemeža, zagovornika dr. Tavčarja o obtožbi, katero so dvignili zasebni obtožitelji dr. Ljudevit Perič, Marija Kaplanova, Giulio Minzi in dr. Milan Lemež zoper Valentina Kopitarja, odgovornega urednika »Slovenskega Naroda« zaradi prestopka po čl. III. tisk. zakona in je po predlogu obtožiteljev, naj se kaznuje obdolženec, razsodilo tako:

Obdolženec Valentin kopitar, rojen 31. januarja 1864 v Ljubljani, tja pristojen, r. kat. vere, oženjen, odgovorni urednik »Slovenskega Naroda« v Ljubljani, že kaznovan,

je kriv,

da je kot odgovorni urednik dnevnika »Slovenski Narod« v Ljubljani pri priobčenju sledečih člankov:

1.) »Komunistična propaganda in tajne organizacije v Sloveniji« v št. 91 »Slovenskega Naroda« z dne 19. aprila 1924, v katerem članku se trdi: »... kako pa se strinja s tem ukazom, da dr. Lemež, obč. odbornik in dr. Perič, župan ljubljanski, pošiljata v Trbovlje na strankarsko agitacijo podrejenega magistratnega uradnika Sedeja? Kako se to sklada s funkcijami šefa politične oblasti I. instance in z določili službene pragmatike, ki prepoveduje uradnikom služiti strankarskim interesom s protidržavno tendenco? Tak župan kot šef urada in tak občinski odbornik, ki zlorablja svo-

jo oblast in uradnika za politično rovanje, zaslužita, da jih vlada nemudoma odstavi« — tedaj zasebnega obtožitelja dr. Ljudevita Periča lažljivo dolžil hudodelstva zlorabe uradne oblasti po § 101 k. z., ne da bi šlo to dolženje tako daleč, da bi bili podani za hudodelstvo obrekovanja po § 209. k. z. potrební znaki;

a) »Radi ljubezni vržen pod kap...« v št. 97 omenjenega lista z dne 27. aprila 1924, v katerem članku se zasebno obtožitelju Marijo Kaplanovo po načinu, kako se jo spravila v zvezo z nekim prijateljem, izroča javnemu zasmehu;

3.) »Opozorilo tistim, ki prodajajo les v Italijo!« v št. 77 omenjenega lista z dne 3. aprila 1924, v katerem članku se zasebnemu obtožitelju Giulio Minzi očita, da je njegova trdva šla aili da pojde te dni rakom živčgat in da izgube pri temu polomu dobavitelji iz Slovenije stotisoče, ter se trdva zasebnega obtožitelja tudi spravila v zvezo z neko lesno trdko, ki bale na goljufiv način izvažlja les od producentov v Jugoslaviji, torej zasebnega obtožitelja Giulio Minzi lažljivo dolži goljufije in zaničljivih lastnosti;

4.) »Preiskava o trboveljskih dogodkih« v št. 131 »Slovenskega Naroda« z dne 8. junija 1924 v katerem članku se zasebnemu obtožitelju dr. Milanu Lemežu očita: »... kako se zna strahopetni dr. Lemež proslavljati kot nekaj mučenik v opozicijskem tisku, da so mu puckerili polhišvo v vrednosti 20.000 Din in da je bilo njegovi ženi ukradenih 400 Din« ter »... Nočemo biti delikatni, da bi povpraševali po funkcijah g. Hlebca. Gotovo je bil postavljen za čuvarja hiše, ker je dr. Lemež mogoče nekaj slutil o krvavih dogodkih« — torej zasebnega obtožitelja dr. Milana Lemeža dolži zaničljivih lastnosti, kar vsebuje objektivno vse znake pregreške zoper varnost časti po §§ 487, 491, 493 k. z. — zanemaril on pazljivost pri katere dolžni uporabi bi bila izostala priobčitev kaznivih vsebine teh člankov; zagrešil je s tem prestopke po čl. III. zakona z dne 15. oktobra 1868, št. 142 dr. z. zak. in se

obsoja po čl. III. 5-tega zakona v 500 Din denarne kazni, v slučaju neiztrljivosti na 10 dni zaporu, ter po § 389 k. pr. r. v povračilo stroškov kazenskega postopanja; dalje se ima v smislu § 39 zakona z dne 17. decembra 1862, št. 6/63 državnega zakonika priobčiti ta sodba na obdolženčeve stroške v »Slovenskem Narodu«, v drugi številki po dostavitvi pravomočne sodbe, na prvi strani s istimi črkami, kot so izšli inkriminirani članki.

Razlogi.

Gori označeni delanski stan je dokazan po priznanju obdolženca, da zadevnih člankov pred natissom ni čital, in po teh člankih v gori citiranih številkah »Slovenskega Naroda«.

Obdolženec je v vseh slučajih nastopil dokaz resnice, vendar pa glede zasebne obtožbe Martje Kaplanove in Giulio Minzi sodišču ni naznanil nobenih dokazil. Sicer pa je v zadevi zasebne obtožbe Martje Kaplanove z ozirom na kvalifikacijo po paragrafu 491. zadnji odst. k. z. dokaz resnice itak nedopusten. Glede zasebne obtožbe dr. Periča se je obdolženec skliceval na neki spis pri policijskem ravnatelstvu v Ljubljani, ki ga pa glasom poročila policijske direkcije tam sploh ni, ter na okolnost, da bi bil zasebni obtožitelj izposloval magistratnemu uradniku Sedeju 1 mesec dopusta v svrhu preselitve v neko stanovanjsko hišo na Dunajski cesti, kljub temu, da se je tja že pred 1 letom preselil. Tozadevno pa je po dopisu mestnega magistrata z dne 24. avgusta 1924 ugotovljeno, da je imel Alojzij Sedej na račun normalnega vsakoletnega dopusta dne 17. in 18. marca 1924 dopust dveh dni, ter da je sedaj zaprosil za normalni dopust v času od 15. do 23. julija in od 15. do 22. septembra 1924, tega dopusta pa ni nastopil, ker se je že od 9. majnika nadalje nahajal v preiskovalnem zaporu. Dokaz resnice se potemtakem obdolženecu ni posrečil. Ta dokaz se mu tudi ni posrečil v slučaju zasebne obtožbe dr. Lemeža, ker okolnosti, na katere se je obdolženec glede očitka strahopetnosti skliceval, po mnenju sodišča sploh niso pravne opravilne in inkriminirani očitki.

Podani so vsi zakoniti znaki prestopka po čl. III. tisk. zak.

Krivdorek je torej utemeljen. Kazen je bila odmeriti po čl. III. 5. tisk. zak. v denarju od 200 Din do 2.000 Din.

Obtežljivo je bilo: povratek in ponavljanje.

Olajšilno je bilo dejansko priznanje. Kazen je obdolženčevi krivdi primerna. V ostalem temelji sodba na gori citiranih zakonitih določilih.

V Ljubljani, dne 8. oktobra 1924.
Dr. Kresnik l. r.

Borza danes na 2. strani!

„Politika“ o Radičevih napadih na kralja.

— Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Ob 12.) Današnja „Politika“ priobčjuje zanimiv članek, v katerem konstatira veliko nezadovoljstvo in ogorčenje vodilnih faktorjev glede Radičevih ponovnih napadov na kralja in na dvor, odnosno na kramarje. Članek ni dovoljen za sedanjost, zato je vzbudil v vladinih krogih precejšnje ogorčenje. Značilno je, da vladini krogi še vedno računajo na to, da „Politika“ brespozorno brani vladino politiko sporazuma. Radi tega članka so bili vladinovi selo iznenađeni. Članek kratko in logično ugotavlja, da je država radi te krize pretrpela ogromno škodo in da jo še trpi. Splošno je opažati v gospodarskih in trgovaških krogih veliko nevoljo, ker se tako na tak refinitran in naravnost brezbrilen način zavlačuje rešitev krize.

OBTOŽNICA PROTI DR. SPAHU.

— Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Radikalni klub zbira materijal in pripravlja obtožnico proti ministru dr. Spahu, ki je bil svoječasno minister trgovine in industrije. Obtožnica bo navajala okoliščine, kako je znal izrabiti dr. Spaho svoj službeni položaj v osebnih koristih zlasti pri nacionalizaciji neke industrijske tvrdke v Jajcu.

POLOŽAJ MUSSOLINIJEVE VLADE.

— Rim, 28. oktobra. (Izv.) Pri včerajšnjih svečanih otvoritvah osebne železniške postaje v bližini Milana je Mussolini imel slavnostni govor, v katerem je naglašal, da je vlada krepka in čvrsta kljub opoziciji. Sam je še krepkejši kakor vlada. Sploh, če hoče Italija napredovati, je potrebna miru in v petih do desetih letih postane Italija nositeljica in zaščitnica splošne evropske civilizacije.

PREISKAVA O POLOMU „BANCE ADRIATICE“.

— Rim, 28. oktobra. (Izv.) „Giornale d'Italia“ objavlja daljši dopis iz Trsta o polomu Bance Adriatice. Polom zavzema zelo velik obseg. Izvršile so se manipulacije z depoziti. Te so izvršili ravnotežni. Zbor upnikov je sklenil ukremiti najbolj odločne korake v varstvo svojih zahtev.

— Trst, 28. oktobra. (Izv.) Polom „Bance Adriatice“ zavzema vedno večje dimenzije. Začasni poravnalni komisar dr. Nicolò Benedetti je že sedaj ugotovil, da so se še lansko leto, ko je bila banka že zelo pasivna, izplačala ogromne vsote kot nagrade. Govore o

treh milijonih. Celokupna vsota nagrad znaša okoli 3.200.000 lir. Se večje ogorčenje pa je vzbudilo dejstvo, da so bili privatni depoziti vrednostnih papirjev lombardirani od strani banke. Da bi mogla banka rešiti te depozite, predlaga 20odstotno poravnavo. Posebno nezadovoljstvo je povzročilo dejstvo, da je Banca Adriatica kljub temu, da je bilo od naznanjenih vplačanih 15 milijonov delniške glavnice resnično vplačanih le tri in pol milijona, po listih insektivnih, da je vplačanih 15 milijonov kapitala. Obenem je zagotavljala, da je vsa delniška glavnica vplačana. Vsi krivci, upravni svetniki in ravnatelji bodo pozvani na odgovornost.

POGAJANJA V BENETKAH.

— Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Po brzogovornih poročilih iz Trsta in Benetk konferenca italijanskih in jugoslovenskih delegatov uspešno napreduje. Italijani so predložili načrt o znižanju tarifov na žel. progah do Reke. Jugoslovenski delegati so ta načrt prevzeli in proučevanje. Za proučevanje teh predlogov je določena posebna tarifna komisija pod predsedstvom načelnika prometnega ministrstva Avramovića. V komisijo so pozvani: Celigoj, Čukar in Bouška, da podajo strokovno mnenje o pomolih Thon de Reval in drugih naprav v reškem pristanišču. V komisiji se nahajata tudi načelnik prometnega ministrstva Panić in ravnatelj Gregorić.

KONGRES ŽENSKÉ MALE ANTANTE V BEOGRADU.

— Beograd, 28. okt. (Izv.) V ženskem klubu so se danes začela posvetovanja za otvoritev ženskega kongresa Male antante, ki je bil prvokrat lansko leto v Bukarešti. Kongresa ženske organizacije Male antante se udeležujejo mnogostevne delegacije iz Češkoslovaške, Poljske, Rumunske in Grške. Bolgarka niso prišle na kongres, ker niso bile nanj oficijelno vabljeni. Na dnevnem redu kongresa so važna žensko zadevajoča socialna vprašanja, tako: 1) delovanje konference Lige za mir in svobodo v Washingtonu, 2) internacionalni sestanki žensstva za pacifizem in 3) vprašanje nezakonite dece. Dalje bo kongres razpravljal o političnem udeleževanju ženske. Za predsednico Organizacije žen Male antante bo letos izvoljena Delka Ivančić. Beograd. Kongres traja do 3. novembra.

NOVI VOJNI PLINI.

— Newyork, 27. oktobra. (Izv.) V tovarnah Oil & Comp. so poskušali včeraj nove pline, ki so namenjeni za vojaške svrhe. Pri eksploziji teh plinov se je zgodila velika katastrofa. Bila sta dva uslužbenca tovarne takoj mrtva. 3 smrtnonevarno in 10 težko ranjenih. Delali so poskuse z bencinom, ki ga nameravajo porabiti v vojni kot smrtiljiv in strupen plin.

Mednarodni položaj sovjetske Rusije.

Ekspozé ljudskega komisarja zunanjih del Čičerina.

Burno aklamiran je nastopil sovjetski komisar zunanjih del Čičerin pred zborovanjem centralnega izvršilnega odbora in izvajal o mednarodnem položaju Rusije takole:

„Poletje preteklega leta je označeno v našem mednarodnem položaju s Curzonovim ultimatom, ki je bil nedvomno sestavljen del širše zasnovanega načrta proti sovjetskim republikam in ki bi ga lahko smatrali za začetek novega vala intervencij. Ultimatum je bil časovno skoraj ujemal s Conradjevimi atentati, tem značilnim činom svetovne reakcije. Paralelno s Curzonovo politiko je vodil Poincaré v splošnem politično sistematično agresivnosti proti sovjetskim republikam povsod, kjer so bili predstavitelji francoske diplomacije. Normalne diplomatske odnose je imela sovjetska vlada samo z nekaterimi vzhodnimi državami in Nemčijo.“

Posiljal se je mednarodni položaj sovjetske vlade znatno spremenil. Doba priznanja zveze SSR se je pričela s trgovskimi pogajanjmi z Italijansko vlado, ki je postavila na dnevni red priznanje zveze SSR kot sestavni del trgovske pogodbe. Sam akt priznanja zveze SSR je bil storjen skoraj istovrstno od strani Italije in Angleske. Dva tedna je nas že priznala Norveška, potem Švedska in Danska, na drugem koncu Evrope Grška in Albanija in slednjič še Mehika. Obnovljeni so bili tudi odnosi z Avstrijo, ki je nas priznala že v Brest-Litovsku. Obuditev diplomatskih stikov s Madžarsko se ni odobrila madžarski parlament; pri tej priliki pa kategorično izjavljamo, da nimamo tajnih vojaških pogodb niti s Madžarsko, niti s kako drugo državo. V Aziji smo v istem času obnovili odnose s Kitajsko in začeli pogajanja s Medžasom. Pogajanja z Japonsko predvidevajo tudi obnovitev diplomatskih odnosov. Vse kaže, da si daleč obnovitev normalnih odnosov s Francijo; pri tem pa zahtevamo popolno in brespozorno obnovev odnosov, ki bi obsegala vse ozemlje sovjetskih republik. Nam ne gre za legalni štul, nego za juridično bazo poznejših pogajanj. Mi ne pristajamo na priznanje, ki bi ne obsegalo vsega našega ozemlja brez pretevez.

Mednarodni položaj SSSR se je utrdil.

Ta serija priznanj jasno prita da se je mednarodni položaj SSSR utrdil. Naš mednarodni pomen in vpliv se je zelo dvignil. To dokazuje prizadevanje mnogih držav, ki bi rade obnovile prijateljske stike s SSSR. Tako prizadevanje vidimo na pr. pri Italiji

Vlade levih blokov so labilne.

Drugi izredno važni in ugodni faktor v naših mednarodnih odnosih je čedalje večja aktivnost mas in čedalje manjši odpor družabnih vrstov; to dejansko stanje je sprevrlo v mnogih državah na površje tako zvrzne leve bloke, vlade levih strank, na Angletkem pa vlado delavske stranke. Te leve vlade različnega kova se ne odlikujejo s stabilnostjo. Kljub temu pa ostane na pr. v Angliji na glade na Macdonaldov padec naraščanje politične sile delavske stranke in nadaljevanje porast delavske stranke na Angletkem je nedvomen. Kakor v Angliji, tako vpliva tudi v mnogih drugih državah ta faktor zelo ugodno na njihove odnose s SSSR. Obenem pa vpliva na naš in na svetovni mednarodni položaj sploh labilnost vlad te kategorije, kar velja tudi za neprestano kolebanje v politiki mnogih vlad.

Uspehi kolonijalnih narodov.

Tretji, izredno važni faktor mednarodnega položaja, je čedalje večji vpliv kolonijalnih in napol kolonijalnih narodov in njihovi postopni uspehi na poti k politični nemi in gospodarskemu osvobođenju. Tesne vezi, ki so bile med sovjetsko vlado in vzhodnimi narodi že od njenega postanka, se čedalje bolj utrjujejo in razvijajo. Imperijalistična reakcija je odgovorila na ta potek kolonijalnih narodov s širokim afrontom proti njim. Vsekdanja politika imperijalistične diplomacije v teh državah obstoji v tem, da skuša pridobiti na svojo stran privilegirane sile teh narodov. Ali agresivna politika imperijalizma proti vzhodnim narodom in napadi nanje utrdijo se bolj njihove zveze z nami. Čim bolj prištevamo imperijalizem s svojo razbojniško naravo na vzhodne narode, tem večje je njihovo stremeljenje po nerazdružni in tesni družbi s SSSR.

Angleško-ameriški imperijalistični blok.

Izredno važen negativni faktor svetovne politike je angleško-ameriški imperijalistični blok, čigar težko roko čuti ves svet. To je delo rok angleških konservativcev ali njihovih načrtov so prišli do veljave šele nedavno, pod vlado delavske stranke. Macdonaldova vlada se je tako dosledno držala prejšnje angleške zunanje politike, da je v zadnjem hipu omogočila ta neugodni faktor.

Nemčija izgublja svojo neodvisnost.

V preteklem letu se je zelo spremenil položaj Nemčije. Koncem lanskega leta je zabeležila tako zvana kapitulacija Nemčije pred Francijo v porušnem problemu v končnem obračunu izalovljenih nad francoskega nacionalnega bloka, ki je pa pospešil ustanovitve solidnega bloka kapitalističnih držav glede problema o ureditvi položaja v Nemčiji. Preteklo leto je važno tudi v ostri notranji krizi Nemčije. Zdal je s pomočjo mednarodnega vmešavanja v zunanje in notranje nemške razmere dosežena v položaju Nemčija gotova stabilnost, ki pa gre na račun izgube nemške gospodarske in deloma tudi politične neodvisnosti. Mednarodna kontrola nad temeljnimi granami nemškega gospodarskega življenja v obliki Dawesovega načrta bo nedvomno zelo vplivala tudi na neodvisnost zunanje politike Nemčije. Imperijalistične države bi rade pri tem škodovala tudi neodvisnosti zunanji ekonomski odnosi Nemčije, ali v tem oziru ne dosežejo nikoli niti najmanjšega uspeha in vse njihove nakane bomo najodločnejše odbili.

Nemško-ruski konflikt.

Prijateljski stiki med SSSR in Nemčijo bazirajo na nujni zahtevi obeh držav po gospodarski kooperaciji. a tudi na političnem fakti, da vladajoče imperijalistične države ogrožajo SSSR in Nemčijo. Naši prijateljski stiki z Nemčijo so šli skoraj precej težke preizkušnje, ki so jih pa srečno prestali. Tako preizkušnja je bil naval berlinske policije na našo trgovinsko delegacijo; incident se je dogodil 3. maja brez vednosti nemškega zunanje ministrstva, bil pa je v tesnem kontaktu z nemškimi desnimi strankami. To se je zgodilo v trenutku, ko je bila konservativna stranka na tem, da zavzame mesto koalicijske vlade. Težko si je misliti, da bi hotela Nemčija s tem incidentom in poznejšimi nesoglasji z nami za vedno ustreči Franciji ter olajšati sporazum z njo. Ni pa nobenega dvoma, da je igrala v javnem meju Nemčije v zvezi z nemško-ruskim konfliktom sumljivo vlogo težnja za zapadno orientacijo in pretravanje nade, ki jo goji zdaj večina nemške javnosti na Dawesov načrt. Vlogo sovražnega faktorja nam igra tudi nemška socialdemokracija.

Eksteritorialnost trgovinske delegacije.

V pogajanjih, ki so se začela po tem incidentu, je igralo glavno vlogo vprašanje eksteritorialnosti naše trgovinske delegacije. Mi smatramo, da je ta nedotakljivost definitivno določena z nemško-sovjetsko pogodbo iz leta 1921. Nemška vlada pa je bila drugačnega mnenja. Faktično se je nemška vlada do samega incidenta strogo držala eksteritorialnosti naše politične in trgovske delegacije. Zato ni bilo nujne potrebe, da se ta problem ponovi. V tem pa je berlinski incident zahteval nujno remedi. Nemška vlada je hotela napraviti iz tega problema objekt pogajanj glede predstoječe trgovinske pogodbe s SSSR in zato se je na vse načine upirala njegovu takojšnjemu, za nas ugodnemu rešitvi. Mi pa smatramo eksteritorialnost trgovinske delegacije ne le za posledico pogodbe iz l. 1921 in ne prestatne pravice naših odnosov s Nemčijo, marveč tudi bistveno absolutno potrebi pogajanj za delovanje ljudskega komisarjstva zunanje trgovine v inozemstvu, v tem slučaju v Nemčiji. Iz tega je razvidno zavlačevanje berlinskega konflikta. S pomočjo je nemška vlada odločno odklanjala

vseko misel o oficijelnem priznanju eksteritorialnosti naše delegacije. Se pri potovanju člana kolektive NKJ (ljudskega komisarjstva zunanji del) Koppa skozi Berlin je sestavil pomočnik zun. ministra Malzan, skupno s njim osmetek pogodbe, po katerem naj bi nemška vlada priznala eksteritorialnost naše trgovinske delegacije v pravem pomenu besede, t. j. opredeljena dela posloplja, ki je zavzema delegacija. Pozneje je prišlo v politiki nemške vlade glede tega problema do mnogih kolebanj in sporazum je bil dosežen šele koncem julija. Ta sporazum je omogočil naši delegaciji obnovev delovanja. Seveda smatra sovjetska vlada ta sporazum za nezadosten in bo skušala pri predstoječih trgovinskih pogajanjih z Nemčijo doseči popolno eksteritorialnost vsega posloplja, kjer se nahaja naša delegacija. Med konfliktom so bili trgovsko industrijski krogi Nemčije večinoma zelo nezadovoljni s njim in so odobraval nase zahteve. Tudi zdaj se ti krogi zelo prizadevajo, da stopijo z nami v čim ožje gospodarske stike.

(Dalje prihodnjé.)

Izred sodišča.

— Nepreviden konferelec. V logaški okolici so opozorili vaščani živinozdravnika, da ima posestnik M. B. štiri garjeve konje in da s njimi vozi, kar je velika nevarnost za druge zdrave konje v vasi. Konji imajo že brezdačne lise, garje in pa rdečico. Bili so tudi zelo nemirni, tolkli so in zelo grizli. Mož se je zagovarjal, da mu je obel prvi konj že v marcu, smatral pa je to bolezen za prav navaden lisal. Zdravil je konje z lisolom, z vapneno vodo in s terovim mazilom, pa vse skupaj ni nič pomagalo. Mož je bil obsojen, ker je vsled svoje malomarnosti širil kužno bolezen in je izpostavil za zamenjanjem bolnih konj druge zdrave konje v nevarnost in bo moral plačati za to malomarnost 250 dinarjev globe ali pa bo tri dni zaprt in mora poravnati še vse druge stroške, tako da bi bil mož gotovo ceneje in bolj opravič, če bi bil pošklical živinozdravnika in se ravnal po določenih predpisih.

— Ker se je hotel voziti zastoj. France Kvarl, ki služi sedaj v kaznišnici enoletno ječo, katero je dobil radi bosokrunstva, je vstopil dne 3. junija v Lazah v Ljubljanski vlak. Ko ga je sprevodnik opozoril za vozni listek, je postal fant, mesto da bi se z uslužbenci lepo poravnal in plačal, surov in se je z njimi sprl in jih je tako ozmerjal, da se težko čuje take psovke. Mož je bil kaznovan radi žaljenja javnih uslužbencev in pa ker je oškodoval železnico za 5 dinarjev 50 par, na dva meseca, z raznimi ocvirki postrežene zapore.

— Za vozno plahto — 10 mesecev. Delavec Nace Ribič se je spazil 23. avgusta v barako Stavbnega vodstva za izsušenje barja v Ljubljani in je ukradel veliko, 1000 dinarjev vredno vozno plahto. Ker pa se tako stvar težko proda in skrile, so ga zasačili. Mož je bil že večkrat radi goljufije in tatvine kaznovan in je dobil za plahtlo zopet 10 mesecev težke ječe, mora vrniti družbi 1000 dinarjev in plačati takso 100 dinarjev.

Politične vesti.

— Združenje Hrvatske politične organizacije v Splitu s Hrvatsko zajednico. Preteklo nedeljo se je vršil v Splitu zbor ondotne „Hrvatske politične organizacije“, ki stoji pod duševnim vodstvom dr. Ante Trumbića. Po govoru predsednika dr. Bulića je bila sprejeta resolucija, s katero se proglašajo združene hrvatske politične organizacije s Hrvatsko zajednico. V izvršilni odbor Hrvatske zajednice je bil kot predstavitelj delegiran dr. Ante Trumbić. V imenu Hrvatske zajednice sta prisostvovala zborovanju dr. Albert Bazai in Ivica Kovačević. Na shodu je imel dr. Trumbić velik govor, v katerem je tudi govoril o ideji narodnega sporazuma. Med drugim je rekel: „Naj svetla ideja sporazuma visoko dviga duhove, ker je v nji sinteza pravice, enakosti in svobode. Nato je utemeljeval korak hrv. pol. organizacije, da je vstopila v Hrvatsko zajednico. Za njim je govoril Ivica Kovačević, ki je med drugim rekel: „Če tudi ni Hrvatska zajednica v HRSS, ima vendar ž njo skupen cilj: svobodno Hrvatsko v veliki Jugoslaviji.“ Dr. Albert Bazala je izjavil: „Mi stojimo na stališču vsakomur svoje in vsem vse: Hrvatska zajednica gre paralelno s HRSS.“

— Obtožnica proti prometnemu ministru. Prometni minister Anton Sušnik, ki je vpleten v časopisnih poročilih v afero o naročitvi železniških tračnic, danes navaja v „Pravdi“ v dolgem članku razloge, zakaj je naročil železniške tračnice pri dveh nemških tvrdkah Wolff in Dordmunder Union. Obenem pojasnjuje zadevo o humanitarnem fondu.

— Radič ne pojde v Beograd. Po poročilih iz Zagreba niso resnične vesti, da bi v nekaj dneh odšel v Beograd vodja hrvatskih kmetov Stjepan Radič. Te vesti danes kategorično demantujejo, poudarjajoč, da je v danih razmerah izključena njegova pot v Beograd.

— Slovanska misel in češkoslov. vlada in javnost. Sekcijski šef v ministstvu dr. L. Vanek, ki je obenem tudi praški podžupan, je imel ob krsti Henri Sienkiewicza na kolodvoru v Prazi prekrasen govor, ki ga je zaključil tako-le: Ktanjamo se nemilostni slavi Henri Sienkiewicza in verujemo, da bo skupno spoštovanje k njemu in njegovim idealom izvor vzajemnega spo-

razuma med narodom poljskim in češkoslovanskim in da nam prinese nado srečnega sožitja in sodelovanja. Naj veliki pokojnik nese v bratsko Poljsko naše sporočilo, da nikdar in nikoli ne pozabimo starih tradicij slovanskega ujedinenja in da imamo zaupanje v njegovo bodočnost! — O slovanskem ujedmenju govore pri vsaki priliki najodličnejši predstavitelji češke javnosti in češke vlade, pri nas pa hočejo nekateri zaslepljeni in tuji podkupljeni razbiti naše narodno ujedinenje, ki je plod nadčloveških naporov in milijonih krvavih žrtvi!

— Kaj je delal dr. Kežman v Ameriki. Pod tem naslovom prinaša zagrebški „Riječ“ zanimiv članek, iz katerega je razvidno delovanje radičevsko-republikanskega emisarja dr. Luja Kežmana v Ameriki. Čim je dr. Kežman čul, da zahtevajo od njega naši ameriški izseljenci poročilo o porabi denarja, ki ga je nabral za »dobrodelne namene«, je dr. Kežman izginil iz Amerike. Kakor poroča „Riječ“, je dr. Kežman denar pošiljal Radiču za republikansko propagando v domovini in v inozemstvu. Povodom odhoda dr. Kežmana iz Amerike je pisal tamošnji „Hrvatski Glasnik“ takole: „Zapustil je tukaj spomin, da je bil tu Lujo Kežman, ki je prišel, da politično organizira hrvatske, ali mesto da bi jih organiziral, jih je razdvajal. Ostal je gluha na pozive hrvatske, delal je po svoji volji in ni uspel, kakor ne uspeva nihče, ki prihaja pod imenom velikega odposlanca, pred katerim mora vsakdo pasti na kolena in se pokloniti. Plaval je v slavi dvakratnega doktorata, ki si ga lahko z enakimi sposobnostmi pridobi tudi domača žival z dvema dolgima uhljem. Za njim je ostala samo poljeva sled.“ Ta slučaj naj služi našim izseljencem, da ne nasedajo vsakemu, ki prihaja k njim po denar in ga kasneje uporablja v zasebne ali strankarske namene, odnosno v škodo našega naroda.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG:

Deske škorete, 13 mm, paralel. I. II., 600 kosov 30 cm, 600 kosov 32 cm, 600 kosov 33 cm, 600 kosov 36 cm, frko meja 3 vag., 820 den., 900 bl., 900 zakli.; bukovi krlički sveži, 75 cm dolž., 20 cm prem. naprej, frko meja 25,50 den., deske 25 mm, I. II., gojenjsko blago frko nekladna post., 600 den., češnjevi krliji od 40 cm prem. naprej, zdravo lepo blago, frko nakladna post., 1 vag., 100 den., 105 bl., 100 zakli.; remeljni 7/7, 8/8, I. II., frko meja 710 bl.; bukova drva 1 m dolž. napol suha frco meja 25 blago.

ZITNI TRG:

Pšenica, domača, fco. Ljubljana, denar 390; pšenica, domača, par. Ljubljana, blago 435; korusa, domača, par. Ljubljana, blago 335; korusa, nova, fco. Ljubljana, blago 220; oves, bački, par. Ljubljana, blago 230; fižol, ribničan, očiščen, b/n, fco. Postojna, trans., blago 580; fižol, ribničan, orig., fco. Ljubljana, denar 440; fižol, prepelčar, očiščen, b/n, fco. Postojna, trans., blago 575; fižol, prepelčar, orig., fco. Ljubljana, denar 440; fižol, mandolan, orig., fco. Ljubljana, denar 375; fižol, rjav, orig., fco. Ljubljana, denar 400; leneno seme, par. Ljubljana, denar 680; pšenična moka, bas. 504, bačka, fco. Ljubljana, blago 625; pšenični otrobi, b/n, fco. Ljubljana, blago 210; orehi, b/n, beli, sušeni, brez koščakov, fco. nakladna postaja, denar 625; jabolka za prežanje, fco. nakladna postaja, denar 85; krompir, bel, zdrav, fco. meja Jesenice, 1 vag., denar 115, blago 120; zaključki 120.

Effekti:

7% invest. posoj. iz l. 1921 bl. 62. Celjska posojilnica d. d. den. 209. Ljubljanska kreditna banka den. 220, bl. 230. Merkantilna banka den. 124, bl. 127. Prva hrvatska štedionica den. 914. Slavenska banka bl. 130, Nihag d. d. ind. drva bl. 85. Strojne tovarne in livarne den. 130, bl. 151. Trboveljska premokopna družba bl. 440. Združene papirnice bl. 120. Splitški cement Portland den. 1500, bl. 1505, 4 1/2% kom. zad. dež. bke. bl. 89, 4 1/2% zast. l. kr. dež. bke. bl. 17 1/2.

Zagrebska borza.

Dne 28. oktobra. Sprejeto ob 13.

Devize: 13.34—13.44, Praha 206.75—209.75, Pariz 361.75—366.75, Newyork 68.65—69.65, London 310.75—313.75, Milan 298.90—301.90, Dunaj 0.9675—0.9875.

Effekt: 7% invest. posoj. 1921 63, 2 1/2% drž. renta za ratno štetu 111.50—112. Ljubljanska kreditna 215—220. Centralna banka 29.50—30.50. Hrv. eskomptna banka 109—110. Kreditna banka, Zeb. 109—110. Hipotekarna banka 57—58. Jugobanka 103—104. Praštedionica 915—175. Slavenska banka 80. Eksploatacija 86—88. Drava d. d., Osijek 225—250. Šečarana. Osijek 880—900. Isis d. d. 70—75. Nihag 65—70. Gutman 730—750. Slaveks 185. Slavonija 74—75. Trboveljska 450, Union, paromlin 475.

Inozemske borze.

— Curth, 28. oktobra. Borza: Beograd 7.50—7.60, Praha 13.45—13.55, Pariz 27.10—27.15, London 23.42—23.44, Newyork 520 do 520.30, Milan 22.40—22.45, Dunaj 0.0073 do 0.0075.

— Trst, 28. oktobra. Borza: Beograd 33.50—33.60, Pariz 120.75—121, Newyork 23.75—23.225, Curth 445.75—447.25, Dunaj 0.0325—0.0327, Praha 69—69.50.

— Dunaj, 27. okt. Devize: Beograd 1025—1029, London 319.000—320.000, Milan 3046—3058, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3697—3718, Praha 2113—2123, Curth 13.650—13.700. Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 1015—1021, lira 3020—3040, češka kruna 2100—2116.

Luciano Albertini

Najdrznejši akrobat sveta
28., 29., 30. oktobra t. l.

ELITNI

KJNO MATJGA

Položaj uradnikov v Avstriji in pri nas.

V Avstriji, ki nas glede ugodnega »urejevanja« uradniških prejemkov daleko nadkriljujejo in pač prednjači vsem državam na tem polju, je sedaj, počenši od najnižjega činovnega razreda pa do IX., izvedena ne samo že popolna valorizacija predvojnih prejemkov, marveč je v XI. že prekoračena s tem, da prejemajo nastavljeni v tem razredu že 105% svojih dohodkov v mirnem času. V višjih razredih pa tvorijo prejemki do 70% in še več predvojnega zneska. To so za naše pojme pač gigantične številke, katerih naše uradništvo v ničemer ne dosega. Toda avstrijski uradniki tudi s takimi prejemki niso še zadovoljni ter zahtevajo povišek. Razdeljeni so pa toza- devno na dva tabora, ki si v svojih močih in vplivnih organizacijah precej nasprotujeta.

Eni so za to, da se izvede valorizacija do skrajne točke in še več, to je, da ne ostane pri enostavni valorizaciji po ključu 1 zlatu K = 14.400 papirnatih kron, in da ni končni cilj nemeščenec, doseči samo enostavno višino predvojnih prejemkov. Ti zahtevajo »pomnoženo valorizacijo«, tako, da bi nižji razredi prejeli do 200% predvojnih prejemkov, višji pa do 150%, ter se sklicujejo pri tem na dejstvo, da so življenske potrebščine že prekoračile navaden valorizacijski ključ 1 = 14.000, za 50% in tudi 100%. Druga skupina, katero zastopa zlasti »Zveza vzdrževalcev rodbin«, bi se pač zado-

voljila za navadno, enostavno valorizacijo, zahteva pa poleg nje še rodbinsko zavarovanje.

Navidezno bi šlo v tem drugem slučaju za nekak atavizem, t. j. za nekako poživljenje na neslavni način pokopane prošulega alimentacijskega principa. Vendar pa bi v resnici ta princip na ta način ne bil vtihovaljen po stranskih potih, ker bi se projektirano rodbinsko zavarovanje izvršilo pač po načelih zavarovalne tehnike, seveda s pomočjo države. Kakor imajo n. pr. nekaj podobnega nastavljeni naše mestne občine ljubljanske in svoji bolniški blaginji, dasi so tu temelji drugačni. Vsekakor so to zelo zanimivi problemi o vprašanju honoriranja javnih nameščenec, o katerih pa pri nas ni duha ne sluha. Valorizacija, enostavna ali pomnožena, rodbinsko in bolniško zavarovanje (to poslednje že obstoja!) — to so pri nas španske vasi. Pri nas se hrani uradništvo s praznimi obljubami in ne samo, da uradništvo ne doseže nobenega novega izboljšanja, mu še tega ne dajo, kar mu je zajamčeno v že obstoječih zakonih. Samo prazne obljube in skoraj vsak termin, za katerega se je do sedaj na pompoznen način obetalo izplačevanje, n. pr. tako zvanih »razlik« in baš v tem trenutku »povišanih« doklad vpokojencem, se je razblinil v prazen nič.

Kako pravi že Dante, kakor nalašč za nas prirojeno: »Lasciate ogni speranza...«

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob osmih zvečer.

Torek, 28. oktobra: Zaprto.
Sreda, 29. oktobra: »Sestero oseb išče avtorja«, Red E.
Četrtek, 30. oktobra: »Zora, dan, noč«, Izv. Petek, 31. oktobra: Zaprto.
Sobota, 1. novembra: »Hamlet«, Izven.
Nedelja, 2. novembra: »Sestero oseb išče avtorja«, Izven.
Ponedeljek, 3. novembra: »Moč teme«, F.

OPERA.

Začetek ob pol osmih zvečer.

Torek, 28. oktobra: »Rusalka«. Slavnostna predstava. Izven.
Sreda, 29. oktobra: Zaprto.
Četrtek, 30. oktobra: »Netopir«, Red B.
Petek, 31. oktobra: »V vodnjaku«, »Cavaleria rusticana«. Debut tenorista g. Ado Dariana. Red A.
Sobota, 1. novembra: »Rusalka«. Izven.
Nedelja, 2. novembra: »Carjeva nevesta«. Ljudska predstava pri znanih cenah.
Ponedeljek, 3. novembra: Zaprto.

— Pri današnji slavnostni predstavi v proslavo češkoslovaškega narodnega

praznika se poje Dvotakova opera »Rusalka« v sledeči zasedbi: Rusalka gna. Rozumova, čarovnica gna. Sfiligiova, tuja knežna gna. Thalerjeva, kuharček gna. Ribičeva in gozdne vile gne. Korenjakova, Ovsenikova, in Šebrova; vlogo princa je prevzel g. Kovač, samo da omogoči današnjo slavnostno predstavo; povodni mož je g. Betetto, logar g. Mohorič in lovec g. Perko. Opero dirigira in režira operni ravnatelj g. Fridrik Rukavina.

— Prihodnja premiera v ljubljanski drami bo v četrtek dne 30. tm. ob 8. zvečer. Vprizori se prvič na slovenskem odru znana italijanska komedijograf Daria Nicodemija komedija »Zora-dan-noč«, ki se igra razno zdaj po raznih svetovnih odrih. V glavnih vlogah nastopita ga. Šaričeva in g. Kralj. Režira g. Osipovič. Avtor je obdelal vtel komediji srečanje in ljubezen vespilatičnega parka na prav originalen pršen in duhovit način. Deloma nove kulise je naslikal g. Skrušny.

— Prof. dr. P. V. Brežnik: Manuel de Conversation Français Slovène. Alledand. Ljubljana 1924. Učiteljska tiskarna. — Učiteljska tiskarna je poletni izdala koristno knjižico, o kateri je vredno spoznati nekaj besed. Čudim se samo, da nisem razven zalo-

niške spremnice naletel še na nobeno podobno poročilo iz vrste čitalcev in kritikov. Čedno opremljeno delce bo po svoje pripomoglo naši težnji, da se duševno nekoliko preorientiramo, namreč usmerimo svojo pozornost malo bolj nego doslej proti zapadu. Ne da bi hotel nemščini odrehati neke vrline, n. pr. sistematičnost in vztrajnost germanskega raziskovanja, vendar ne moremo zamolčati, da so tевstonski sosedje s seвера po stoletnem sožitju s nami pustili premnogo neljubih vplivov v naši duševnosti. Vzemimo za zgled samo naš jezik, ki po nepremišljenem posnemanju tuje govornice dobiva tolikrat neslovensko, »sloboensko« lice. Naša najvišja šolska oblast piše n. p. »zpit položiti« (cine Prüfung ablegen). Kam pa ga položiti? bi se vprašal pristen naš rojak iz krajev, kjer po stari šegi še drekaajo: izpit se vendar dela, nepravi. Bojno polje (Kampfeld) posebno lepo zveni v hribih, koder imajo boršč, bojšč. Brez clije ne prebije danes noben Eshaezianec, ako nima drugih smotrov in namenov. Dejanje nenehanje (Tun und Lassen) je po naše: delo in nedelo. Doga mi je (es liegt mir daran) bi rekel Zupancič, ne pa: na tem mi je ležeče. Blaginja, ne pa dobrobit (Wohlfahrt). Dopasti (Gefallen se da na več načinov po slovensko povedati, slično: doprinesti, drenj, dreviti, fleten, fletca, gpeji, gofija, gres, grinta. Duh jezika (svojstvo j.), enkrat (nekadaj), naenkrat (zdajci, kar, takoj), požarna bramba (gasilno društvo), glasom poročila (po p.), gotov (ein gewisser) — neki, nekaj itd., imendan (god), slabo izgledaš (bolan si, b. si videti), ne morem izhajati (prebiti, strpeti), ječ prenj (ječmenka), jenkati (nehati), kit (le-pilo, zamazka), kregati se (prepirati se i. dr.), službeno mesto (urad, služba), nasedel je (ujel se je, šel je v past...), vočigled (eprič), plahta (nonjava), Janez je Mico poročil (se je poročil z M.). Bolnik je mogoče prestal v postelji (prebil, pretrpel), ravnokar (pravkar), nisem v stanu (ne utegnem, ne utrpim itd.), ubogati (folgen): sluhati; vsled zaradi, po: žalibog: žal, na žalost; žugati (scheuchen): pretiti, groziti. In kdo ve, koliko še drugih! Ne bo nam na kvar, ako se za nekaj časa obrnemo še h kateri drugi kulturi, da se malce otresemo nemškega čarila. Srbi so se naslonili na Pariz, tako storimo tudi mi, saj ima francoska prosveta mnogo vrlin. Nje matematiki so prvi na svetu, slovstvo je bilo že v prvih početkih tako krepko, da je starejša nemška književnost sama njen bled posnetek, in še dandanes izhaja večina novih pokretov z galskih tal. — Seveda bo treba za tak preokret še dokaj napora. Da premagamo jezikovno oviro, se trudijo razni naši šolniki. Med drugimi pomočniki smo nedavno dobili priročno knjižico za pomenke, mnogolično in zelo pripravno za vse možne prilike v življenju. Za metodno konverzacijo bo s pridom služila ne samo začetnikom, ampak tudi že bolj pokovanim, učiteljem, osobito pa še potnikom. Saj prinaša kaj veliko izbiro slovenskega gradiva in razgovorov po miselnih skupinah, n. pr.: Vsakdanji izrazi, ljudnost, hiša in stanovanje, oprava, perilo, kuhinja, obisk, oredi, jedilni listi, pijače, obleka, pri krojaču, čas, vreme, fotografija, sport, igre, hribolezstvo, avtomobilizem, zrakovplovstvo, banka, pošta itd., itd. 71 poglavij! Besedilo je trojezično: francosko, slovensko in nemško, tako da utegne ustreči kar trem narodom. — Tisk in papir sta jako lična. Za slovenske odjemalce je manj pomembno, če ni poslednj izvedena ugodna obljuba, da bo namreč naglas pri naših izrazih vselej zabeležen, ako

ni na predzadnjem zlogu (n. pr. 3 zgledi na st. 29, prim. tudi st. 41). Pri popravljanju francoskega stolpca je pomotoma izostalo nekaj ostricev, ki pa jih celo manj izvržbani čitatelj lahko nadomesti, ker so po večini tiste besede v sosesčini večkrat pravilno natanjene (gl. st. 110, 120, 124, 130, 131, 135). Na predzadnjih dveh straneh je trikrat izpadel u v privedniku affectueux... Prosvetni oddelek za Slovenijo je odobril knjigo za rabo na srednjih in njim sorodnih šolah. — Priporočamo jo vsem zainteresentom tudi mi. Dr. A. Šega.

Julijska Krajina.

— Prazne fraze. Gostobesedno, po stari italijanski navadi, je bilo zborovanje istrske komisije. Gospodje so slišali bridke pritožbe in klice po nujni pomoči. Italijanski listi sedaj tolažijo Istro, da se sigurno izpolnijo vse njene izražene želje. Tri mesece treba še počakati! Tačas bodo namreč v Rimu znova »proučavali« istrski problem, ki je baje z vseh strani pregledan in sedaj imajo slediti končni ukrepi. Toda nikdo naj ne misli, da se bo trkalo na državne blagaine (tako pomembno naglašajo tržaški »Piccolo«), marveč komisija je že vse tako uredila, da istrska pokrajina kar čez noč vskoči zopet v normalne razmere! Zgodil se bo čudež! Uboga Istra!

— Italija Redentae. Društvo pod tem imenom ustanavlja med jugoslovanskim prebivalstvom v Julijski Krajinii azile, v kako svrhu, ni treba praviti. Delovanje omenjenega društva je zelo obsežno. Azilov ima dvalet, tako v Devinu, Kanalu, Bocu, Kobaridu, pri Sv. Luciji, v Volčah, v Idriji, v Cerknem, v Zagl, pod Predelom in nekaterih istrskih krajih. V gornji Soški dolini je bil odprt azil najprvo v Tolminu, ki šteje sedaj 52 gojencev. V Kobaridu jih je 32, v Bocu pa 54. Svoje uspehe v Soški dolini naglašajo Italijanska poročila s posebnim veseljem.

Za obnovo uničenega gospodarstva v Gorici. Sešli so se bivši bojovníki, dobrovoljci, pobabljeni in fašisti, imeli so dolgo sejo in sklenili so, da se strnejo v skupno vrsto v gorško obnovo uničenega gospodarstva v gorškem mestu. Izdali so komuniké, ki zelo lepo navaja kri in žrtve za »osvobodjenje«, kaže na grobove, katerih je ogromno število, in na še zvezoje rane. »Mučeniško mesto« potrebuje bratskega in složnega sodelovanja za obnovo gospodarstva. Zaupajo Mussoliniju. — Vse jadicovanje in upanje ne pomaga nič. Po odredbi iz Rima ubija »Sveto Gorico« furianski Videm in gorška laška gospoda naj več, da je za vedno v polni veljavi slovenska popevka, da... »brez Slovencev Gorice ni«.

— Kanalski fašizem. Iz Gorice je prišel v Kanal fašistovski odposlanec z namenom, da bi se prihodnje občinske volitve v kanalski občini vršile pod fašistovskim vodstvom. Poročilo v fašistovskem glasilu pravi, da so številni prebivalci iz Kanala, Morskega, Goranje vasi, Vrha, Bodrega itd. navdušeni za fašizem, da mu hočejo biti pokorni in da je njihova najboljša goreča želja na tem svetu, da bi vodili občinske volitve v Kanalu fašisti, kajti samo pod fašistovskim pokroviteljstvom lahko prosperajo interesi kanalskega prebivalstva. V Kanalu so se fašisti že večkrat blamirali, pa se bodo najbrže še!

Recepcija na češkoslovaškem konzulatu.

Povodom obletnice rojstva Češkoslovaške republike je priredil generalni konzul g. dr. Otokar Beneš v okusno dekorirani dvorani »Mladike« v Šubičevi ulici slavnostni sprejem. Čestitat so prišli zastopniki vseh civilnih in vojaških oblasti, odposlanci raznih narodnih društev in mnogo reprezentantov ljubljanske narodne družbe. V velikem številu so bili navzoči pred vsem v Ljubljani bivaajoči državljani bratske republike. Med drugim smo opazili: velikega župana Teodorja Šporna, sara-jevskega velikega župana dr. Vilka Baltiča, škofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča, generala Živkovića, predsednika »Družbe sv. Cirila in Metoda« Andreja Senekovića, starosta Jugoslovanskega sokolskega Saveza Engelberta Gangleja, glavarja rudarskega urada V. Stergarja, direktorja šumarskega urada J. Rustja, delegata ministrstva financ dr. K. Šav-nika, šefa oddelka za trgovino in industrio dr. R. Marna, predsednika notarske zbornice notarja A. Hudo-vernika, tajnika Trgovske in obrtne zbornice dr. V. Murnika, zastopnika zdravniške zbornice dr. A. Praun-seisa, podpredsednika demokratske stranke dr. D. Puca, bivšega deželnega predsednika dr. J. Brejca, bivšega deželnega predsednika dr. L. Pitamice, zastopnika vseučilišča dr. Škerljia in dr. Bilimovića itd.

G. generalni konzul je pri tej priliki imel ta-le nagovor:

Cenjene dame! Cenjeni gospodje! Dovolite mi, da Vas s kratkimi besedami pozdravim ter se Vam zahvalim, da ste se v tako obilnem številu zbrali z namenom, da skupno z nami Čehi proslavite naš današnji narodni praznik. Danes, ob obletnici obstoja avobodne češkoslovaške države se nam zopet nudi prilika, da se na trenutek odpočijemo od narodnega dela ter si ogledamo minulost in bodočnost.

V kolikor se tiče preteklosti, zamerim trditi, da smo lahko popolnoma zadovoljni, kajti češkoslovaška republika se pod umnim vodstvom prezidenta republike, poštenim delom vlade in češkoslovaškega naroda od leta do leta bolj in bolj konsolidira in si pridobiva spoštovanje ter simpatije pravično mislečih narodov. S tem so tudi dani pogoji, da lahko z zaupanjem in mirnostjo zremo v bodočnost. Naslanjajoč se na pošteno delo in dobro pravo, kakor tudi na naše zaveznike, med katere v prvi vrsti štejemo Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, kakor tudi zaupajoč ostalemu pravičnemu sodnemu svetu, je češkoslovaški narod pripravljn delovati tudi vnaprej v smeri naših narodnih voditeljev na poti napredka in človekoljubnosti ter doseči uresniče-

Dr. L. L.

Tudi pred desetimi leti ali po desetih letih, kakor hočete.

Zgodovinski dnevi so kakor dnevi rojstva in smrti: ležijo skriti daleč v megleni daljini in prihajajo kakor nenadno in nepričakovano, dasi so bili morebiti določeni od vekomaj. Ko je udarila odločilna ura in so zganile oborožene sile od vseh strani, smo vedeli: to je prvi dan... a kje je zdaj? Ko so se zaprla za nami vrata ljubljanskih jettišnic, smo vedeli: to je prvi dan... kateri bo zadnji? A pride tudi ta zadnji dan in ostane zapisan v knjigi življenja... Življenje pa gre naprej preko rojstev in smrti.

Jesen pred desetimi leti je bila lepa kakor letošnja. Vsaj zdi se mi tako, kajti gledal sem jo skozi edino okno svoje celice in tam se vidi svet... morda mnogo lepši nego je v resnici. Na dvorišču — se mi zdi — je bilo par dreves — in po listju, ki je rumenelo, sem presojal, kakšni so sedaj dolenski gozdi okoli Krke. Nekoč sem jih celo videl, a le za trenutek. Obiskal me je dr. Trampuš in sva govorila v posebnih sobi, kjer smejo govoriti obtoženci s svojimi zagovorniki. Ta soba je bila obenem shramba za spravljene reči: na mizi so stali drugi pri drugem prevrnjeni klo-buki vseh različnih vrst, v njih pa pipe in tobačni mehurji, mošnje, denarnice, noži itd., vse to so morali pustiti tukaj oni, ki so prebivali v svojih celicah. Ta zanimiva zbirka bi bila dala skoraj snovi za različne povesti, kajti nehoti so

stale pred menoj podobe različnih ljudi, ki so tu odložili te stvari, in videl sem jih žive pred seboj, ne le nje, temveč tudi greh, zaradi katerega so prišli v to zidovje. Toda v tem trenutku sem zagledal skozi okno zeleni breg Krke, zaslišal se je šum reke in nad bregom se je dvigalo gосто drevje, polno zlatorumenega listja... Ah, taka je torej letošnja jesen! Kako je lepa! Prav tista zlatorumena, ponosna, bogata, skoraj vesela in tako naša! Gledal sem skozi okno in sem komaj vedel, kaj govori zastopnik mojega zagovornika, kajti gotovo je bilo, da bo nekega dne razprava, negotovo pa je, ali bom še videl letošnjo jesen tako lepo, rumenozlato...

Ko je bil Lukežev semenj, je bil še lep jesenski dan: sprehalil sem se po dvorišču in poslušal kapiteljske zvono-ve. In zdelo se mi je, da vidim sejem in sejmarije, prodajalce in kupce, moše in mešetarje, žene in dekleta... Res, tam daleč na meji divja vojna, toda doma gre življenje po svoje naprej in treba je iti na sejem, da se eno kupi in drugo proda, kakor je to od nekdaj v navadi. Tako so prišli od vseh strani in napolnili sejmšče in mesto. In zdelo se mi je, da sem tudi sam prišel na sejem v Novo mesto, da hodim po trgu in gledam kupce in prodajalce... Nekaj dni na to me je poklical k sebi preiskovalni sodnik in je rekel:

»Torej 30. oktobra bo obravnava.«

Opazil je, da sem zaraščen in neobrit in je rekel:

»Pa skušajte se malo kultivirati, da boste boljše izgledali...«

Res, odkar sem izginil za vrata jettišnic, mi je bilo maio na tem, kako iz-

gledam. Zdelo se mi je celo, da bi imel talent za meniško življenje.

»Nimam britve,« sem odgovoril.

»Naročil bom paznikom, da jo vam dajo,« je rekel.

»Prosim.«

»Ako imate še kaj pripomniti, mi lahko še sporočite.«

»Nič.«

»Potem pa — pogum, pogum! Ne bojte se in skušajte napraviti dober vtis.«

Ne vem, ali ima preiskovalni sodnik dolžnost ali pravico, da govori tako. Dr. Zwitter, moj preiskovalni sodnik, je bil zlata duša, naš človek, in čutil sem ves čas, da je hotel rešiti žrtve, ki jo je vrgel na oltar svojega avstri-jakantstva tajništvo SLS. Ni mi bilo dano, da bi se mu bil pozneje mogel zahvaliti za vso ljubeznivost, ki mi jo je izkazal v teh težkih časih, umrl je v najlepši dobi, ko se je rodila naša mlada država...

Drugi dan je prišel stari paznik Potočar — tudi on je že odšel v večnost — in je prinesel britve.

»Gospod sodnik so rekli, naj vam damo britve, pa ne vem...«

»Kaj ne veste...«

»Ali bi jo dal... bojšče bi bilo, ko bi kak arestant — ampak oni so surovi...«

»Saj se znam sam.«

»To že vem, toda da bi si kaj ne naredili. Človek je včasih obupan.«

»Nič se ne bojte. Prinesite še zrcalo, pa bo dobro...«

Potočar je odšel in se je vrnil čez čas z zrcalom in milom. Morda mi vendar le ni popolnoma zaupal, kajti ostal

je pri vratih, pripovedoval je o tem, kako in kolikokrat na teden se brije sam, kako je bilo v vojski proti Piemontezarjem, ko se ni bilo časa briti, in druge zanimive in nezanimive stvari o britvah, britju in brivcih sploh.

Med tem sem se gledal v zrcalu in sem opazil, da sem se res precej spremenil, odkar sem se zadnjič videl. Zdel sem se kakor mlad menih v noviciatu, ko ga obdaja prva neobrita brada. Britve je bila precej slaba. Potočar je to opazil in je rekel, da je njegova doma mnogo boljša, je sicer že stara, a iz dobre fabrike. Arestantom pa ne kaže kaj dobrega dati v roke: seveda za gospode pa tu nimajo pripravljeno. Ko sem bil gotov, sem začutil prijetno pomlajenje.

»Sedaj ste čisto drugačni,« je rekel Potočar, »le nič se ne bojte. Naši gospodje so dobri. Seveda s tatovi ne. — Trškana pa tako vsi poznamo.«

Trškan, župnik v Šmihelu, je bil namreč moj denunciant. Trdil je, da sem 24. maja pri otvoritvi belokranjske železnice v Črnomlju rekel, da je cesar star in da bo umrl, mene pa da to ne briga, ker sem Srb... To je bilo takrat razžaljenje veličanstva in veleizdaja... Najnižja kazen menda pet let, ob času vojne seveda — smrt. Stvar je bila silce na lepem izmišljena — toda namen posvečujo sredstva, in slovenski duhovnik se ni zbal laži in krive prisege, da uniči človeka, o katerem je slišal, da je šbrofil, njegova stranka pa je hlastno posegla po žrtvi, da pomnoži svoje zaslugue na polju narodnega izdajstva. — Tako sem prišel pred sodišču v Novo mesto. Gospodje denuncianti so gotovo mislili, da bom ostal blizu, na Suhem

bajerju — toda paragrafi se vkljub vojni niso dali tako preobrniti in zato je prišlo do obravnave dne 30. oktobra leta 1914.

Novomeški senat je imel takrat nenavadno časten naslov: ruski senat. Našim sodnikom se je takrat precej enako godilo kakor nam vsem: ako je bil sodnik pošten Slovenec ali — Bog ne daj — celo Jugosloven, potem zanj ni bilo višjega mesta, dasi so naši pravni sloveli kot izborni strokovnjaki, saj so bili iz rodu »stare pravde«. In tako so one, ki niso vedeli, kako bi se jih znebili, da bi ostala višja mesta za kandidate vladajočega nemškega naroda, pošiljali v Novo mesto, kjer je nastal na ta način edini popolnoma slovenski senat: da bi se pa to še bolj pokazalo v »luči pravice«, so ga imenovali kratkoma »ruski«. In tako bi se bil z menoj vred skoraj znašel na zatožni klopi tudi slavni senat, češ: zdaj pokažite, s kom držite, ali z Avstriji, ali z Rusi... Rusi pa so takrat stali pred Krakovom...

Na predvečer me je pozval paznik s seboj in me peljal po hodnikih do neke sobe, kjer je baje uradno predsednik. Bil je že mrak in polzastirta luč je razsvetljevala sobo. Na naslonjaču pri pisalni mizi je sedel debel gospod z očali, ki me je povabil s precej neprijaznim glasom, naj sedim. Vzel je v roke neke papirje in nekaj čital in pripovedoval, na kar sem jaz pritrjeval, da je vse tako. Nazadnje je vprašal, ali sem zadovoljen in sem rekel, da sem. Po jeziku in nastopu tega gospoda sem sodil, da ne spada k ruskemu senatu.

Tako je prišla noč pred sodnim dnem. (Dalje prih.)

nje našega narodnega ideala — razsvet
naše čehoslovaške domovine in har-
monično sožitje z vsemi enakomislečimi
narodi.

Vaša prisotnost nam je prijeten do-
kaz, da gojite k čehoslovaškemu na-
rodu tople simpatije, katere visoko
uvažujemo. Bodite prepričani, da tudi
čehoslovaški narod stoji ob strani ju-
goslovenskega naroda z iskreno in od-
kritosrčno udanostjo. Blagovoli torej
za izraz Vaših simpatij sprejeti našo
priskrbno zahvalo.

Končno naj mi bo dovoljeno izreči
priskrbno zahvalo upravi glavnega mesta
Ljubljane, da je dovolila prirediti to
imbenno s'avnost v tej krasni dvorani,
ter se zahvaliti upravi gospodinske so-
le in ljubeznim gojencem za njihov
velik trud, ki so ga podvzele k pogo-
stitvi naših milih gostov.

Mislím, da ne morem lepše končati
svoj govor, kakor če Vas prosim, da
se spominimo naših državnih voditeljev
ter jim v slavo zakličemo: Gospod pre-
zident čehoslovaške republike in Nje-
ga Velikanstvo Kralj Aleksander, Nje-
ga Velikanstvo kraljica Marija in Nje-

ga Visočanstvo prestolonaslednik Peter
— Zivelii!

Vsi navzoči so se dvignili s sedežev
in navdušeno zaklicali: Zivelii! Nato je
g. generalni konzul prosi za dovoljenje,
da se pošljeta g. prezidentu dr. Masa-
ryku in Nj. Vel. kralju Aleksandru tle
udanostni brzojvki:

»Kabinetni pisarni Njega Velika-
nstva kralja Aleksandra I., Beograd: Če-
hoslovaki in Jugoslovani, zbrani v Ljub-
ljani pri oficijelni proslavi obletnice če-
hoslovaške republike dovoljujemo si
tolmačiti Vašemu Velikanstvu in Vaše-
mu kraljevskemu domu izraze popolne
udanosti in ljubezni.«

»Kancelarija predsednika republike
Praha. Čehoslovaki in Jihoslovani,
shromáždění v Lublani při oficijelni
oslavě 28. října, dovolují si Vám, pane
prezidentě, vysloviti výraz své uctivé
lásky a oddanosti.«

Vsi navzoči so bili po stari slovan-
ski navdušeno bogato pogoščeni. Stregle
so pod vodstvom voditeljice gđ. Zemlja-
nove dražestne gojenke gospodinske
šole.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 28. oktobra 1924.

Obletnica velikih dogodkov.

28. in 29. oktober bosta za večne
čase zapisana v zgodovini dveh slo-
vanskih narodov z zlatimi črkami. Po
dolgi stoletni robovanja je v teh dneh
pred šestimi leti zasnilo Čehoslovaki
in Jugoslovani, ki so dotlej nosili av-
strijsko-madžarski jarem, solnce svo-
bode. Triumfirala je ideja, za katero so
se borili stoletja najboljši sinovi čehos-
lovaškega in jugoslovenskega naroda,
ideja, ki je bila na dnevnem redu v zad-
njih desetletjih na vseh slovanskih se-
stankih in konferencah, dasi se o nji ni
nikdar javno govorilo na njih. Govorilo
se je o kulturnem in gospodarskem
zblizanju slovanskih narodov, o poglob-
ljenju medsebojnih stikov, o bratstvu in
priateljstvu, v resnici pa je vse one, ki
so se sestajali na razne slovanske kon-
grese v Pragi in Petrogradu, v Beogru-
du, v Sofiji, v Zagrebu, v Ljubljani in
drugod, navdajala samo ena edina misel,
da se pripravi vse, kar je potrebno,
za oni veliki dogodek, ko bo podjarm-
ljenim narodom dana možnost, da se
otresejo tujega robstva in stro suženj-
ske verige. Ta veliki dan pa se je zdel
vsem še tako daleč, tako neznansko
daleč. Pa je izbruhnila balkanska vojna,
ki je strla turško gospodstvo in osvob-
dila balkanske Slovence. Slovanska
zavest je močeno narasla, in ko je
pred desetimi leti poslala Avstro-Ogr-
ska ultimatum Srbiji in je nastala svetov-
na vojna, so bili vsi, ki so verovali v
slovansko bodočnost, prepričani, da je
prišel za Slovence oni težko pričakovani
trenutek, ko zastje solnce tudi na njih
prag. Toda ni bilo mnogo onih, ki so
trdno verovali, da je na pohodu slo-
vanska svoboda. A še od teh jih je
mного klonilo, ko so zazrli pred seboj
Golgota, ko so videli, da je pot v svo-
bodo posuta s trnami, da so ob nji ječe,
vešala, svinčenke, smrt. Pa bili so tudi
možje, ki se niso ustrašili niti take Kal-
varije. Bili so to apostoli velike ideje,
kateri so jeli z vsem požrtvovanjem in
idealizmom pripravljati zmagoslavno
pot. In pripravili so ji pot na slovans-
kem severu in na slovanskem jugu.

Toda na severu so bila pota osvobo-
jenja bolj utrta, nego ona na jugu. Za to
so bili Čehi pripravljeni na prevar, nas
na jugu pa so dogodki našli še nepri-
pravljene, ne verujoče. Čehi bi se bili
otresli avstrijske jarma, ako bi jim
tudi ne sledili mi na jugu, mi pa bi še
nadaleje nosili suženjske verige, ako bi
nam ne dali vzglada bratje na severu.

Čehi so vstopili v svobodo priprav-
ljeni, mi nepriljubljeni. Zato imajo oni
na znotraj in na zunaj konsolidirano dr-
žavo, našo kraljevino pa se še danes
zvíja v porodnih bolečinah.

Ker pa verujemo skalanotrdno v
bodočnost naše domovine, smo prepri-
čani, da tudi naša Jugoslavija srečno
preboli vse svoje otroške bolezni in se
postavi že v doglednem času ob bok
svoji severni sestri, na znotraj konsoli-
dirana, na zunaj močna, kot mogočna
trdnjava narodne slovanske misli!

★ ★ ★

Mednarodni kongres v varstvo pri-
vatne lastnine. Pretekli teden je zboroval
v Parizu mednarodni kongres gospodarskih
zvez v varstvo privatne lastnine in reda.
Navzoči so bili delegati gospodarskih, tr-
govskih in industrijskih organizacij. Ore
za veliko mednarodno unijo za varstvo pri-
vatne lastnine in reda, odprto na upoštevanje
mednarod. miru in pospeševanja domovins-
ke ljubezni, temelječe na misli, da se revo-
lucionarnim skupnam ne sme prepušči
množica mednarodne organizacije. Kongres
je bil zaključen 26. tm.

Smrtina obsodba obsodba vojaka v
Osljeju. V noči od 10. na 11. decembra l.
1922 je nastal v gostilni »Reka« v Osljeju
krav prepel med vojak trenaškega oddelka
in med vojaško patruljo. Pri spopadu je bil
trenski narednik Slovenec Alojzij Maček za-
det v glavo in je oblašal mrtev na lcu me-
sta. Sanitetni vojak Alojzij Jagodic je imel
prestreljeno roko in Tihomir Dimitrijevič je
dobil udarec s sabljo po glavi, ter je ozdra-
vel šele po par tednih. Vojaško sodišče je

takoj uvedlo strogo preiskavo in pred krat-
kim se je pred vrhovnim sodiščem v Beo-
gradu vršila razprava proti krivicem in po-
vzročiteljem krvavega dogodka. Poveljnik
patrulje Lazar Milaković, ki je ustrelil na-
rednika Mačka je bil obsojen na tri mesece
zapore, trenski vojak Alojzij Pernuš, ki je
prvi navalil na patruljo in udaril podnare-
dnika Milakovića s silonsko steklenico po
glavi, mu iztrgal potem sabljo in s to udaril
Dimitrijeviča po glavi, je bil obsojen na
smrt z ustreljenjem; sanitje Alojzij Jago-
dec, kateremu je bila prestreljena roka, je
dobil dve leti zapore. Obsodbo je potrdilo
tudi kasalsko sodišče v Beogradu, vendar
je bila vložena prošnja v svrhu pomilošče-
nja.

Prvi sneg v Beogradu. V soboto je
prišlo v Beogradu prav nalahno snežiti.
Ves dan je prevladovalo mrzlo, vetrovno
vreme.

Postajališče Radeča pri Zidanem mo-
stu. Od 1. novembra t. l. naprej bode ustav-
ljal v postajališču Rade pri Zidanem mostu
tudi nočni osebni vlak št. 628, kateri odhaja
iz Zagreba gl. k. ob 22.45 iz omenjenega po-
stajališča ob 0.56 in prihaja v Zidan most
ob 1.47. Vozne karte za ta vlak se v posta-
ljišču ne bodo izdajale, temveč se bodo
potniki odpravljali v vlak.

Smrtina kosa. V St. Pavlu pri Pre-
boldu v Savinski dolini je umrla v visoki
starosti 80 let gospa Ana Zanierjeva, v.
vdova po pokojnem znanem veletrcu z.
Norbertu Zanierju in tašča g. veleposesni-
ka Frana Robleka v Zalcu in veletrcu g.
Cvenkla v Savinski dolini. Pokojnica je bila
zavedna narodna dama, ki je vzgojila vso
svojo rodbino v krepkem narodnem duhu.
Bila je izredno marljiva in skrbna gospo-
dinja, ki je delala zlasti v svojih mladih letih
od zore do mraka. Njenemu delu in njeni
marljivosti je pripisoval, da je postala Za-
nierjeva hiša ena najimovitejših v vsi Savin-
ski dolini. V sreči in blagostanju živeč, ni
pokojnica nikdar pozabila siromakov, za ka-
tere je imela vedno odprte roke in odprto
srce. Blago gospo so poznali po vsi Savin-
ski dolini in jo visoko spoštovali. Pogreb bo
v četrtek ob 10. dopoldne v St. Pavlu. Bodi
ji ohranjen svetel spomin, velespoštovani
njeni rodbini naše iskreno sožalje!

Otroški narastek Rdečega križa v
Zedinjenih državah šteje 5 milijonov članov.
Po zadnji statistiki se nahaja ta narastek v
30.439 solah in je v njem organizirano
5.452.745 ameriških otrok. Na drugem me-
stu v organizaciji Rdečega križa je Italija
z 1 milijonom otroških članov in na tretjem
mestu Čehoslovaška s 300.000 člani.

Eksplozija ročne granate v Zagrebu.
Poročali smo že včeraj o eksploziji ročne
granate v Zagrebu, čije žrtev je postal nek
10letni deček. O dogodku nam še poročajo:
Deček Ivan Simunić, stanujoč v Palmotiče-
vi ulici št. 32, je našel na vrtu za hišo ro-
čno granato in jo pokazal svojemu tovarišu
Avgustu Wellerju. Navzoči so bili tudi šlet-
ni Ljubomir Čalić, šletni Oktavio in šletni
Velimir Svjetič. Weller je vzel granato in
odšel pred hišo št. 32, ostali pa so mu sle-
dili. Tam je deček granato prižgal z vžiga-
lico in jo treščil na tla. Dečki so zbežali,
Weller pa je oblašal težko ranjen na lcu me-
sta. Odtrgalo mu je tri prste na roki,
drobec granate pa ga je zadel v prsa in ga
težko ranil. Prepeljali so ga takoj v bolni-
co, vendar ni upanja, da okreva. Od dro-
bca granate je bila zadeta tudi slučajni mi-
molodča kuharica Marija Plickner. Njena
poškodba pa je lažja. Policija je uvedla ob-
širno preiskavo, da se ugotovi, kdo je gra-
nato zanesel na vrt.

Tragičen samomor v Zagrebu. V
nedeljo je skočil z okna drugega nadstrop-
ja v Boškovičevi ulici dljak Farkaš, sin
znane zagrebskega odveta. R. Rober-
ta Farkaša. Deček je bil preplezan v bolni-
co, kjer pa je podlegel poškodbam.

Na smrt obsojeni Čaruga živi dobro.
Je sicer nekoliko slab vsled komaj presta-
ne bolezni, vendar se polagoma popravlja.
Pije mleko in je bel krah. Jetniški zdrav-
nik dr. Lazarus mu je predpisal tudi čaj s
konjakom v svrhu lažje prebave. Nakazali
so mu tudi slamačjo in sedaj Čaruga ne
spi tako na trdem kot drugi letniki. V osta-
lem se Jovo silno zanaša za sedanje poli-
tično situacijo, odnosno krizo vlad in trd-
no upa na skorajšnjo svobodo. Las ne pusti
več striči. Njegova soproga mu je pred
kratkim poslala kosaro s jabolki in hruska-
mi. Čaruga pa se sadja ni dotaknil in je po-
stal vse skupaj ženi nazaj.

Iz Ljubljane.

Gost iz Zeneve. Včeraj je pri-
šel v Ljubljano in posetil tudi naše
uredništvo g. Gjorgje Popovića, taj-
nik pri Društvu narodov. Prihaja iz
Beograda in se vrača nazaj v Zeno.

RAZPIS NAGRADE. Pri podpi-
sanem sodišču se je založil snesek deset
tisoč dinarjev, ki se naj po želji založ-
nika izroči kot nagrada oni osebi, ki bi
dala sodišču takšne podatke, da bo mo-
goče na njih podlagi izslediti pravega
krivca umora trgovca Ferdinanda Pipa-
na. O tem, komu naj ta nagrada pripa-
de, bo odločil preiskovalni sodnik. Vse
podatke je nasloviti na sodnega svetni-
ka dr. Gradnika kot preiskovalnega
sodnika. — Deželno sodišče v Ljublja-
ni, odd. VIII., dne 27. oktobra 1924.

Za revne otroke. V prihodnjih dneh
izvedejo članice ljubljanskih dobrodelnih
društev nabiralo akcijo za božičnih rev-
nim otrokom. V to svrhu bodo prodajale na
stojnicah sveče za grobove. Čisti dobiček te
akcije je namenjen božičnici revnih otrok.
Kupuje povsod sveče le na onih stojnicah,
ki bodo v to svrhu označene. Pomlad-k
redčega križa bo dne 1. in 2. novembra na-
biralo akcijo po vseh ulicah mesta Ljublja-
ne. Ne odklanjajte malih nabiralcev ter da-
rujte kolikor kdo more. Zima je pred vr-
ti in veliko številno revnih otrok je brez oble-
ke in brez kurjave izročno mrazu in stra-
danju. Nujna pomoč je zelo potrebna, vsled
česar je vsako najmanjše darilo dobro —
došlo.

Prijave siromastnih otrok. Po navo-
dilu mestnega magistrata se naprošajo vsi
revni starši otrok, varuhi, pristojni v notra-
nje mesto (Stolna župnija), da se v svrhu
prijave svojih otrok zglašijo pri g. R. Str-
nadu, skrbniku ubožih, Mestni trg 19/III.
(popoldan) ali v pisarni župnega urada. Pri-
javilo naj se najkasneje do 5. novembra t.
— Popis revnih otrok. Po naročilu
mestnega magistrata bo oskrbnik ubožih
za — Poljanski kraj — vpisoval revne
otroke, ki so potrebni kakoršnekoli podpo-
re, nadzorstva in one ki pridejo v poštev za
božičnico. Zglašje naj se le starši ali varuhi
vsak dan popoldne od 14. do 16. od 28. okt.
do 5. nov. t. pri Trtniku V., Poljanska ce-
sta št. 9/1.

Novost na tramvaju. Pritrtili so k
sprednji strehi še precej široko in dolgo ste-
klo in svrsto voznikov, da jim ne bosta
dež in sneg padala kar naravnost v obraz,
kakor je bilo doslej. Prosil so za to že do-
lo časa. Vozniki tožijo, kako jim vleče čez
noge, ali kaj pametnega in trajnega za nje
bo mogoče storiti menda šele potem, ko
pride tramvaj v mestne roke. Takrat bo
treba temeljite preureditve, novih vozov in
zbojšanja vožnje. — O slabi zvezi pred
magistratom čujemo nove pritožbe! — Je-
seni in pozimi bi morala na vsak način vsaj
na glavni progi biti stalno v prometu sku-
paj po dva voza, kajti sicer se ljudje tlačijo
po tramvajskih vozovih, da je kar škán-
dalozno in mnogo jih je, ki bi se radi pelja-
li, pa ne morejo na voz, ker je že tako pre-
več natrpan. Zahtevamo torej po dva voza!

Razpis službe. Pri prisojstnem ed-
delku v Ljubljani je namestiti službo dveh
pisarjev kot činovnikov II. kategorije. Za to
službo lahko prošjo samo tisti, ki so uspeš-
no dovršili srednjo šolo ter položili višji te-
čajni (zrelostni) izpit. Svoje po čl. 12. zaka-
na o državnih uradnikih z dne 31. julija 1923
leta opremljene prošnje naj predložijo pro-
svetnemu oddelku v Ljubljani, Bleiweisova
cesta, št. 10, do dne 25. novembra 1924.
Prednost imajo oni, ki so že uspešno de-
lovali v pisarniški službi. Plača se uredi: po
čl. 29, 33, 35, 38, 41, odnosno 44. zak. na o
državnih uradnikih.

Službe išče. Državni pogodbeni
uradnik išče za popoldanski čas primerno
zaposlenost v kaki pisarni ali podjetju proti
malenkostnemu honorarju. Je trenutno radi
nerešenja njegove prošnje v veliki tiskini in
sprejme vsako pisarniško delo. Naslov pove
Jugoslovenska Matica v Ljubljani.

Zdravstveno stanje mesta Ljubljane.
Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času
od 18. do 25. oktobra beleži to-le statistiko:
Umrlo je 17 oseb, 8 moških in 9 žensk (tue-
cev 7). Smrtni vzroki: srčna hiba, bolezni
žila 1, rak 1, drugi naravni smrtni vzroki
10, slučajni smrti poškodb 2, samomor 1.
Med tem časom se je rodilo 25 otrok, 9
dečkov in 16 deklic. Naznanjene nalezljive
bolezni: davica 1, škrlatica 5 in griža 1
slučaj.

Na pravem potu. Pesmi, zložil Ma-
tej Stergar. Ljubljana, Japljeva cesta
št. 2. Mož je 80 let star, gluhi in slep, ne
vidi več čitati, ne pisati. Prijatelj mu je po
narekovanju napisal ono, kar je dal v tisk.
Stvar stane 3 dinarje. Ker mož živi v bedi,
priporočamo dobrih sreč, da ga podpro z
gnetnimi prispevki, četudi ne nareče nje-
govih »pesnitev«.

Državno šolsko polikliniko otvorijo
v četrtek 30. tm. ob 10. v risalni dvorani
učiteljskega na Resljevi cesti.

Trgovske kroge opozarjamo z ozi-
rom na to, da je začelo razsodišče ljub-
ljanske borze že posilovati, na članek:
»Borzo razsodišče«, ki je izšel v št. 10. »Trgovskega Tovariša«, mesečnik
Slov. trg. društva »Merkur«. V članku so
se posebno praktični nazveti glede potreb-
nih pogojev, da se morejo tudi izvenborzne
kupčije v slučaju spora razsolati pred bor-
znim sodiščem.

Orjuna Sv. Peter — Vodmat. Planirni
sestaneke vsega članstva se vrši danes
v torek 28. t. m. ob 10. zvečer pri Dra-
žku. Udeležba za vse člane in čla-
nice strogo obvezna. Zdravo. 246/n

Mestna Orjuna Sv. Jakob-Krakovo-
Trnovo, pozivlja svoje člane in članice na
vazen sestanek, ki se vrši danes v torek
28. tm. ob 8. zvečer v gostilni g. Kavčiča.
Privzot št. 4. Udeležba za vse člane obvez-
na. Tajnik. 248/n

Vseh venih duš dan je letos 3. no-
vembra. Prosvetni oddelk razglašja, da je
ta dan na vseh solah polna prost.

S. A. D. Triglav. Redni občni zbor S.
A. D. Triglav se vrši v četrtek dne 30. tm.
ob 8. zvečer pri Novem svetu. Dnevni red
občnega. Odbor pričakuje točno in polno-
številno udeležbo. Og. starejšine uljudno
vabljeni. — Od b. o. r. 245/n

Našla se je večja svota denarja z
denarnico na poti Sredina na Prulah. Kdor
jo je izgubil, naj se zglašji v šoli na Prulah.

Vojni invalidi, oče osmero otrok,
vsled tuberkuloze popolnoma delnezmožen
prosi dobrosrčne ljudi za kakršnekoli po-
moč njegovi stradalajoči deci. Pošiljke je na-
sloviti: Frančiška Kočar, Trata 25, p. Škofja
Loka.

Pozor! Zatekel se je pes »dober-
man«, ki čuje na ime »Duro« — Duki«. Po-
seben znamenje: Desno uho ima nekoliko
pokvarjeno. Kje se nahaja, naj se javi proti
primerni nagradi: Sv. Petra cesta št. 28,
prilučno, levo. 247/n

Razne tatvine. Brivskemu pomočni-
ku Abrahamu Curčiču je bilo iz stanovanja
v Metelkovi ulici ukradeno več predmetov,
med drugim suknjič, zlat prstan in manšetni
gumbi, vse skupaj v vrednosti 800 Din. Iz
predsobe zobozdravnika dr. Oblaka na Mi-
klošičevi cesti je bil ukraden damski plašč,
vreden 2000 Din. — Iz predsobe stranke
Jakič Pred Škofijo št. 8 je bil ukraden žen-
ski klobuk in rokavice v vrednosti 230 Din.
Tatvina je osumljena neka ženska, ki je
bila opažena v hiši. Tudi se je na stopnicah
našel kasneje njen oguleni klobuk. Napravi-
la je torej samo zamenjavo. Tatinska ne-
znanka je baje identična z aretirano vlaču-
go in tatko Ivanu Vrabčiču.

Pokopališče hilene. Fotograf Fran
Blaž, stanujoč na Glincah, je prijavil na po-
liciji, da so neznani zlikovci razbili na vi-
škem pokopališču sliko na spomeniku njego-
vega pok. strica Alojzija Selana. Verjetno
je, da so otroci streljali s frakami.

Policijske ovadbe. Včeraj so prispe-
le na policijo sledeče ovadbe: radi tatvine
1, kaljenja nočnega miru 4, cestnopolicij-
skega reda 9, prekrščenja policijske ure 1,
poškodbe tuje lastnine 1, izgrediv 2, nedo-
voljene posesti orožja 1. — Aretacije: radi
vlačuganja 2, radi veriženja s tobakom 1,
radi tatvine 1 in radi kaljenja nočnega mi-
ru 1.

Kupi Mirim čokolado in jo jej,
in nikar v izložbah jo samo ne glej!

Iz Celja.

Redni sestanek JDS za mesto Celje
se vrši v sredo dne 29. t. m. ob 8. uri zve-
čer v restavraciji Narodnega doma. Priča-
kuje se polnoštevilna udeležba.

Obrtni shod sklicuje Občeslovensko
obratno društvo za četrtek dne 30. t. m. ob
8. zvečer v restavraciji Narodnega doma
v Celju. Na dnevnem redu so važne točke
k načrtu obrtnega reda (o trgovskih, obrt-
ni in industrijskih zbornicah) in izjava
glede prireditve obrtnih razstav v Ljub-
ljani.

Himen. V Celju se je po pravoslav-
nem obredu poročil g. Mat. Strukelj z
Zidanega mosta z gđno. Pitošek iz
Zidanja. Bilo srečno!

Pozdrav z nožem. Posestnikov sin
Miha Božič iz Gruševlj je bil s svojim
bratom Alojzijem vnedeljo 2. t. m. zvečer
v gostilni Gorenjak na Frankolovem. Ko
sta brata odhajala iz gostilne, ju je napadel
nekaj pobirk Miha, posestnikov sin iz Fran-
kolovega, ki je z nožem prizidal težko po-
škodbo v prsa Božiču Mihi, brata Alojzija
pa ranil na glavi. Božiča so oddali v celjsko
bolnico, napadalca pa v zapor.

Iz Maribora.

Poroka. Dne 27. tm. se je poročil
potnik g. Franc Pavlovce z gđo. Josi-
pino Lorber iz znane mariborske rodbine.
Bilo srečno!

Smrtina kosa. V nedeljo je umrla
g. Antonija Valeskij. Pogreb se vrši
danes v torek 28. oktobra na pokopališču
na Pobrežju.

Tudi kulturno merilo. Za v soboto
je bil napovedan koncert znanega jugoslo-
venskega umetnika na Dunaju, vjlonskega
virtuozna Stojanovića. Ker pa se je v pred-
prodaji prodalo samo par vstopnic, tako, da
je bilo pričakovati že v naprej finančne
neuspeh, je bil koncert v petek odpovedan.
Dasi je sicer 25. v mesecu slabo izbran da-
tum, je vendar sramota za naše občinstvo,
da ne more napolniti niti male Götzeve dvor-
ane. G. Stojanović, ki si je pridobil mnogo
zaslug za propagando jugoslovenske umet-
nosti v inozemstvu in ki ga celo izbirali
Dunajčani kot umetnika visoko cenijo, bi
bil pač zaslužil malo več pozornosti sloven-
skega Maribora. Prepričani smo, da bi bili
Nemci napolniti veliko dvorano do zadnjega
kotička, ako bi bil koncert prireditel kak nem-
ški umetnik. A mi Slovenci ne znamo niti
ceniti, niti podpirati naših ljudi. Bil bi že
skrajni čas, da bi se ustanovila nameravana
koncertna agencija, ki bi lahko preprečila v
bodoče tako kulturno sramoto.

Drugi radio-koncert. V soboto je
bil v dvorani Ljudske univerze drugi radio-
koncert. Najprej je predaval ing. Dušan
Tomšič, na kar so sledili koncerti iz Rima,
z Dunaja, iz Vratislave, Stuttgarta in Berli-
na. Radi slabih vremenskih razmer so bili
koncertni komadi težko razumljivi. Dvorana
je bila popolnoma razprodana.

Zivinski sejem v Mariboru. Na ži-
vinski sejem dne 24. tm. je bilo pripranih
498 in 2 k. z. Cene so bile sledeče: pujski
5-6 tednov 75-137.50 Din, 7-9 tednov 200
-250, 3-4 mesece 300-450, 5-7 mesecev
700-750, 8-10 mesecev 875-1050, enoletni
prejšnji 1500-1900, za g. žive vage 13-20.

Temenski zdravstveni izkaz v Ma-
riboru. Mestni fizikat objavlja za čas od 19.
do 25. tm. sledeči tedenski izkaz o nalez-
ljivih boleznih v okrožju mesta Maribor:
škrlatica: ostal 1; griža: ostalo 6, nanovo
oboleli 4, ozdraveli 1.

Državna borza dela v Mariboru.
V času od 19. do 25. oktobra je bilo na borzi
razpisanih 113 prostih mest. 256 oseb je
iskalo službo, v 69 slučajih je borza z us-
pehom posredovala in 15 oseb je odpotova-
lo. Od 1. januarja do 25. oktobra je bilo
skupaj razpisanih 6293 prostih mest, 8601
oseb je iskalo dela in v 2865 slučajih je po-
sredovala borza z uspehom. Odpotovalo je
1336 oseb.

Turistika in sport.

STANJE PRVENSTVENE TABELE V SLOVENIJI.

Ilirija	6	6	0	0	32:3	12	1
Jadran	5	3	1	1	10:7	7	2
Primorje	5	2	2	1	10:16	6	3
Rapid	4	2	0	2	5:12	4	4
Maribor	5	1	1	3	9:11	3	5
Hermes	5	1	1	3	7:12	3	6
Celje	6	0	1	5	8:19	1	7

STANJE PRVE PROFESIJO- NALNE LIGE NA DUNAJU.

Wacker	6	3	3	0	9:4	9
Simmering	6	4	0	2	14:10	8
Amateure	4	3	0	1	6:4	6
Vienna	5	2	1	2	7:6	5
Admira	5	2	1	2	9:8	5
Rapid	5	2	1	2	12:11	5
Hakoah	5	2	1	2	8:8	5
Sportklub	6	2	1	3	8:9	5
W. A. C.	5	1	1	3	8:9	3
Slovan	5	1	1	3	8:13	3
Rudolfshügel	4	1	0	3	4:11	2

Gospodarstvo.

To in ono.

Naša trgovinska bilanca v I. četrtletju 1924.

Če primerjamo uvoz v prvem četrtletju 1923 in 1924, opazimo minimalno zmanjšanje v letošnjem letu:

	1923	1924
kg	209.795.012	204.971.986
komadov	335.031	318.935
m ³	58.299	27.780

Če si pa ogledamo vrednost tega uvoza, zapazimo, da se je dvignila, kajti blago, uvoženo v prvem četrtletju '23, je imelo vrednost 1.913.443.860 Din, med tem ko je v istem času letošnjega leta doseglo 1.928.057.415 Din.

Izvoz in uvoz za prvo letošnje četrtletje je dosegel sledečo vrednost:

uvoz	Din 1.928.057.415.
izvoz	» 2.061.738.454.
več se je izvozilo za	» 133.321.039.

ali 6,91%.

Iz tega torej razvidimo, da je naša trgovinska bilanca za prvo četrtletje 1924 ugodna. Važno je tudi omeniti, da smo imeli ugodno trgovinsko ravnotežje za zadnje četrtletje 1923. V tem času smo uvozili za 2.173.854.746 Din in izvozili za 2.546.986.278 Din, torej za zadnje letošnje četrtletje 117,16:100 in za letošnje prvo četrtletje 106,91:100. Razmerje je torej ugodnejše za lansko zadnje četrtletje, kot za letošnje prvo, to pa radi tega, ker so meseci oktober, november in december visoka sezona za izvoz.

Kot vidimo, nam kaže naša carinska statistika ugodno trgovinsko bilanco za obe zadnji četrtletji. Zato lahko trdno pričakujemo, da bo naša trgovinska bilanca za celo leto 1924 aktivna, predvsem če pomislimo, da je v splošnem izvoz v 2. polletju večji kot v prvem.

★ ★ ★

—g Resolucija o davkih, sprejeta na shodu obrtnikov v Zagrebu. V nedeljo se je vršil v Zagrebu dobro obiskani shod obrtnikov, na katerem je bila sprejeta naslednja resolucija: I. Nova odmera davka v Zagrebu s sodelovanjem drugih komisij, pri katerih bo glede odmere davka obrtnikom zadostno zastopani obrtniški stan po njegovih strokovnih odposlancih. II. Hitra rešitev vloženih vtokov, pri katerih se imajo svote do 5000 Din znižati za 40%, one nad 5000 dinarjev za 50%. III. Da se za vse obrtnike brez razlike ukine poslovni promet, kakor tudi 30% izredna doklada, ki se plača na pridobitno III. razreda z dvema dokladama se na dohodnino in na davščino na imovino z državnimi dokladami. IV. Novo obdajanje malih obrtnikov po mestih brez pomočnikov, po vseh pa vseh brez razlike pavšalno po pridobitni I. razr. V. Ako v zvezi s točko IV. ni mogoče ukiniti pridobitne III. razreda za navedene obrtnike, se imajo obrtniki brez razlike osvoboditi. VI. Pravilna razdelitev davčnih bremen na vse stanove in vse davčne subjekte v državi po njihovi gospodarski moči. VII. Izenačenje davkov in unifikacija davčne zakonodaje za celo državo. VIII. Da se sedaj odmerjeni davki sme izjavljati samo v višini 25%, dokler se zahteva I. in II. točke končno ne reši.

—g Službena obrestna mera Narodne banke. V zadnji seji Narodne banke se je razpravljalo tudi o obrestni meri in sklenilo, se je, da eskontna obrestna mera ostane neizpremenjena, povisa pa se obrestna mera lombarda od 7 na 8%.

—g Prodnica nafte v Baku. Meseca septembra se je produciralo v Baku nafte 21.700.020 pudov. Izvozilo se je po morju 18.508.000 in po železnici 2.179.000 pudov. Ves čas eksploatacije dosedanje dobe se je produciralo nafte 14 milijard pudov.

—g Kako se z jugoslovenske strani pospešuje reško-tržaški promet. »Sušički Novi list« pripoveduje, da nekatere tvrdke z Reke, ki uvažajo svoje predmete v Dalmacijo, pošiljajo blago v Trst in od tam gre v Dalmacijo. Vprašalo se je po vzroku in reko se je, da so reški trgovci proti svoji volji in z večjim troškom primorani izvažati preko Trsta, ker sušički izvozniki zadržavajo to blago v skladiščih po več dni. Zadržavajo se je tudi po tem vzroku in izvedelo se je,

da je to odvisno od carinarnice na Sušaku, pri kateri se postopa takole: Ako izvoznik dobi blago v soboto, se ne more izvršiti carinjanje isti dan, ker v soboto popoldne in v nedeljo carinarnica ne uraduje. Ker pride med tem še drugo blago se prične carinirati šele v ponedeljek in tako se zgodi, da blago, oddano v soboto, se zacinari šele v sredo. V Trstu takih slučajev ni in se tudi ne morejo zgoditi, zato se uvoz z Reke v našo državo vrši preko Trsta. Pri tem trpe pripravniki delavci, izvozniki podjetja, parobrodna društva, sploh vse, kar je v zvezi z uvoznim in izvoznim prometom preko pristanišča na Sušaku. Ali je še kje drugodi kaj takega mogoče?

—g Italijanski novčanice je bilo po službenem izkazu zavoda Banca d'Italia 10. tm. v prometu 13.744 milijonov, dne 30. septembra je znašal promet 13.638 milijonov lir. Kritje je padlo od 17,34% na 17,17%.

—g Madžari iz Vojvodine se izseljujejo. Madžarski kmetovalci v Vojvodini so se pričeli izseljevati v Ameriko. V zadnjem času je odšlo od 200 madžarskih rodbin v Brazilijo in v tulinjo, nekatere se pripravljajo na odhod.

—g Zb. bilance kaznovana akciska družba. Finančno ravnateljstvo v Osljaku je kaznovalo neko akcisko družbo, katere ime se drži še tajno, na globo 3 milijone dinarjev, ker je predložila lažljivo bilanco. Neki njen bivši knjigovodja je namreč ovažil družbo, da je sestavila štiri bilance.

—g Potniško-prometni urad na Sušaku. Vedno očitnejše se je kazala potreba, da se ustanovi na Sušaku potniško-prometni urad. To se je čutilo posebno po leti, ko je šlo preko Sušaka na tisoče in tisoče potnikov. Sedaj se ta koristna ustanova izvrši. 1. novembra bo seja zveze kopalskih in letovišč z gornjega Jadrana, na kateri se bo razpravljalo o ustanovitvi potniško-prometnega urada na Sušaku.

—g Matritski sistem se uvede v Rusiji v podrobno trgovino prihodnje leto in sicer v Moskvi od 1. januarja, drugodi pa od 1. junija.

—g Železniško-carinski postopek. Poročajo nam: Železniška carinska posredništva se s 1. novembrom t. l. definitivno odpravijo. Carinjenje pošiljk bodo obavljali od strani pošiljatelja določeni špediterji. Zato je potrebno, da se na tovarnem listu glede carinjenja napiše posebno dispozicijo, in sicer na sledeči način: Carinjenje obavi špedicijska tvrdka N. N. v Ljubljani ali v Mariboru, ali pa na drugi carinski postaji.

—g Poljsko pristanišče poleg Gdanskega. Te dni se je mudil poljski vojni minister Sikorski na Francoskem, da si zagotovijo svobodno pomorskih zvez med Francijo in Poljsko. Ba je bil podpisal v Parizu tudi sporazum za zgradbo poljskega pristanišča Gdinja poleg Gdanskega. Pristanišče izdelajo francoske družbe. Baje so vojaški razlogi, ki narekujejo zgradbo omenjenega pristanišča.

—g Južnoafriški denar. Nizozemski banki je došlo, kakor poročajo iz Amsterdama, od južnoafriške vlade vprašanje, ali bi bilo priporočljivo napraviti za Južno Afriko lasten zlat denar neodvisno od Velike Britanije. Radi tega odpujeta v Južno Afriko ravnatelj Nizozemske banke Wissering, ki se stavi z vseučiliškim profesorjem Princetonom svoje izvestje k temu vprašanju.

—g Reklamni sejem v Lipskem. Prihodnjo pomlad bo v Lipskem zopet vsakoletni splošni vzorčni sejem, pred tem sejemom pa bo od 1. do 8. marca reklamni vzorčni sejem, za katerega so prostori že na razpolago.

—g Angleška avtomobilska razstava. Dne 17. tm. je bila odprta v Londonu v Olympia Hall avtomobilska razstava, o kateri pišejo listi, da obsega take izdelke, ki pomenijo vstop v dosežanem razvoju avtomobilske industrije. Kar se tiče luksuznih vozov posebej, se kaj tako krasnega in veličastnega doslej še ni videlo. Takoj prvi dan je bilo kupčij na nekaj milijonov funtov sterlingov.

—g Ameriško financiranje evropskih industrij. V Newyorku se je ustanovil kreditni zavod s kapitalom nad 30 milijonov dolarjev, ki hoče financirati razna industrijska in trgovska podjetja v Evropi proti zadostnemu jamstvu.

Morilec bolgarskega ministra pred češko poroto.

Praški listi prinašajo zelo dolga poročila o obnovitvi procesa proti morilcu bolgarskega ministra Daskalova pred poroto v mestu. Kakor znano, je bil morilec Jordan Čičanov v najprejšnje lanske leto pred praško poroto oproščen, toda na pritožbo državnika je moral ostati še nadalje v zaporu. Državno pravdnstvo je doseglo obnovitev procesa in za razpravo je bilo delegirano porotno sodišče v Taboru. Državno pravdnstvo je obenem tudi zbralo zanimiv politični in diplomatični material, ki osvetljuje delovanje makedonske revolucionarne organizacije in brutalno politiko nedavno ubitega Todor Aleksandrova.

Zelo dramatičen in viharan proces se je mestoma pretvoril v politični proces s širokim ozadjem. Zadnji dnevi procesa so bili prenasajeni težke atmosfere in so podali mnogo jasnosti v razmere na Bolgarskem in v Makedoniji. Proces je pričel dne 22. tm. in je trajal do večerja v ponedeljek 27. tm., ko je bila izrečena sodba, ki jo pričujemo na drugem mestu.

ZASLIŠANJE OBTOŽENCA.

Po nekaterih formalnostih in rešitvi formalnih od strani zagovorniškega stavljenih predlogov je začelo zasliševanje obtoženca morilca Jordana Čičanov, ki se je drugače v potnih dokumentih imenoval Atanas Nikolov. Obtoženec je izjavil: »Nečem ničesar govoriti, ker sem svoboden. Prečitajte samo ono, kar sem izpovedal pred praško poroto. Kar sem tam povedal je čista resnica. Bil sem član tajne makedonske organizacije. Ta me je poslala, da izvršim smrtno obsodbo organizacije nad Daskalovom.«

Iz spisov je predsednik ugotovil podatke o identiteti obtoženca in o njegovem življenju. Obtoženec je na posamna vprašanja zelo nerad in nejevoljen odgovarjal. Izjavil je, da je potoval v srbsko gimnazijo do leta 1918., ko je Makedonija zopet prišla pod srbsko vladjo. Zapustil je šolo, ker si ni hotel učiti srbski. Potoval je 1921. iz Srbije, ker ni hotel služiti v srbski vojski. Na begu se je spoznal s Todorom Aleksandrom ter je postal legalen član tajne makedonske organizacije. Priden je bil komitiski četni vodja Veljanova, ki je hajdukovala okoli Skoplja. Tam mu je Aleksandrov na tajnem zborovanju sporočil, da je nani padla kocka, da ubije Daskalova.

Organizacija je izrekla smrtno obsodbo nad Daskalovom in kakor je to utemeljeval Todor Aleksandrov zato, ker je Daskalov za časa svetovne vojne pobegnil s fronte, ker je pozneje po prevratu pobijal makedonske begunce iz Srbije, ki so pobegnili na Bolgarsko, ker je podpisal niški sporazum med bolgarsko in jugoslovensko vlado. Ko je Čičanov pripomnil Todoru Aleksandrovu, da ne zna češki in da mu bo težko v Pragi izvršiti umor, je Aleksandrov njemu kratko prečital statute tajne organizacije, posebno oni paragraf, da mora vsak član izvršiti sklenjeno sodbo, ker drugače je sam v 24 urah ubit, če se ne brani izvršiti. Odpejalo ga nato v Sofijo, kjer je dobil denar in potni list. Potovali je skozi Rumunsko in Madžarsko v Prago. Seboj je dobil tudi revolver. V Pragi je občeval z jugoslovenskimi dijakl. Izdajalo se enkrat za Srba, drugkrat za Bolgara. Ko mu je pošel denar, je pisal v Sofijo, od koder je v kratkem prejel tisoč Kč. Obenem je dobil dopis, kjer je stalo, da se preje ne sme vrniti na Bolgarsko, dokler ne ubije Daskalova. Končno mu je uspelo, 28. avgusta ob 8. zjutraj ustreliti Daskalova ravno v trenotku, ko je odhajal iz svoje vile.

Predsednik: »Kaj ste delali kot član tajne makedonske organizacije?«
Obtoženec: »Ostali mi četniki sem pod vodstvom Veljanova hodil po vaseh, koder je Veljanov širil med kmeti ideje makedonske organizacije.«

Predsednik: »Ali ste kdaj rabili orožje?«
Obtoženec: »Sem. Tako 2. septembra 1923. v selu Raška, ko so poslali Srbi na nas iz Skoplja polk pehote, da nas polove. Po noči smo se z bombami prebili. Neznani pa če smo takrat koga ubili. Dne 28. sept. je prišlo do boja, v katerem sta padla dva moja tovariša in 5 Srbov.«
Predsednik: »Ali je Vam ugajalo komitastvo?«
Obtoženec: »Da!«

Med nadaljnjim zaslišanjem je postal obtoženec nervozen in je vznemirjen pripomnil: »Gospod predsednik, neham odgovarjati. Človek se mora vznemiriti, če staviate taka in toliko vprašanja. Kakor koli me obsodite, zadovoljen bom.«

Zagovornišvo je nato predlagalo, da naj se prečitata dva članka in sicer eden francoskega publicista Pavla Herriota, priobčen v pariškem »Le Journalu« in drugi znanega angleškega generala in moralnega podpornika makedonskega gibanja Thompsona, ki je bil priobčen v londonskem »Observerju«. Državni pravdnik je ugovarjal temu predlogu, češ da bo v toku razprave dana prilika, se točno in jasno vpozitati z razmerili v Makedoniji in se bo tudi dovolj primerno pojasnila verodostojnost informacij, ki sta jih priobčila ta dva publicista o Makedoniji.

ZASLIŠETANJE PRIČ.

V zasliševanje je bilo predlaganih 18 prič. Zet umorjenega Stambolijskega Bojadžijeva je opozoril na notico sedanjega bolgarskega poslanika v Pragi Mihačeva, ki je bila takoj po atentatu priobčena v »Prager Presse«. Poslanik je trdil, da se ni nikdar interesiral za Daskalova, da ni znal za njegovo addresso, čeprav je to addresso javil novinarjem na Bolgarskem s pripombo, kako silno živi vidi bolgarskih zemljoradnikov Daskalov v emigraciji.

Predsednik prič Bojadžijevu: »Ali so prejemali člani vlade Stambolijskega grozila na pisma?«
Priča Bojadžijev: »Govorili so, da jih prejemajo sam jih nisem videl. Kratko pred atentatom mi je dejal Daskalov, da ve, da je obsojen nas mrt. Grozila pisma so dobivali skoraj vsi bivši ministri in mnogi zemljoradniški poslanci, kakor na pr. Kalačev in Krompov, ki sta bila 14 dni po prevratu v Sofiji lanskega leta resnično ubita.«

DELOVANJE ALEKSANDROVA.

Med razpravo je vprašal predsednik obtoženca: »Ali obžalujete svoje dejanje?«
Obtoženec: »Obžalujem vsake vrste umor, posebno pa umore pri nas!«
Predsednik: »Odobravate, da Vas je Aleksandrov poslal ubiti Daskalova?«
Obtoženec: »Odobravam, kar je Aleksandrov pri nas izvršil in hvalim ga kot svojega voditelja. Aleksandrov je bil dober za ves makedonski narod. Jaz sem Makedonec, torej je bil tudi za mene.«

Predsednik: »Ali ste imeli kaj proti Daskalovu?«
Obtoženec: »Ne!«
Predsednik: »Ali je Vam bilo znano, da je Daskalov odnosno vlada Stambolijskega delovala za zblizanje in ujedinenje vseh slovenskih narodov na Balkanu?«

Obtoženec: »O tem nisem ničesar vedel. Čital sem samo v listih, da so Stambolijskega čete ogrožale Sofijo.«
Predsednik: »Ali odobravate, da je Vas Aleksandrov poslal v Prago, da ubijate.«
Obtoženec: »Bil je moj vodja in odobravam vse, kar mi je zapovedal.«

Zagovornik dr. Renner: »Nočem se, gospod predsednik vmešavati v vprašanja, opozarjam samo, da je za obtoženca kot komitast odgovor na taka vprašanja za res zelo težak.«

Predsednik: »Po naših in po morali celoga sveta je slab človek, ki pošilja ljudi ubijati druge.«

Zagovornik: »Toda tam dol velja druga moralja!«
Predsednik: »Ni pošten človek! Takega človeka ne more nikdo braniti. To izjavljam ex praesidie!«

POMIRJENJE MED SRBI IN BOLGARI.
Zelo politično zanimiva je bila izpoved priče Petra Čokova, bivšega tajnika v bolgarskem poslanstvu, sedaj pravnika v Pragi. Ta je med drugim izpovedal:

»Nisem poznal osebo in ne drugače Atanas Nikolova. Po umoru Daskalova sem poizvedoval, kdo je ta Atanas Nikolov ter izvedel iz dunajskih makedonskih klubov, da more to biti samo sin ravnatelja bolgarske gimnazije v Carigradu, da je propalica in ubijalec po poklicu, tako da ga i sam oče ni hotel več spoznati za svojega.«
Glede napakega potnega lista je vprašal predsednik: »Obtoženec, ali je bil ta potni list pravi?«
Obtoženec: »Ne znam. Dali so mi ga.«
Predsednik: »Na potnem listu ste se podpisali Nikolov mesto Nikolov. Povsod do 19. novembra 1923. ste se izdajali za Atanas Nikolova.«

Priča Čokov je nato zelo obširno opisal delovanje tajne makedonske organizacije in one na Dunaju. Dunajski makedonci so izdelovali napadne potne liste ter jih potem izdajali raznim morilcem. Ta pisarna na Dunaju je imela svoje posebne kurirje, ki so potovali v Prago, Budimpešto in Sofijo. Na zadevno vprašanje predsednikovo je priča odgovoril, da je bila vlada Stambolijskega za pomirjenje med Bolgari in Srbi in za federalizacijo jugoslovenskih držav.

Priča je nato podal etnografske podatke o Makedoniji ter je naglašal, da so navedbe direktorja »Narodnih Listov« Sisa, kakor da ni okoli Skoplja nikakih Srbov, neresnične in tendenciozne. Prebivalstvo makedonske se še danes deli na srbojane in bolgarjane in celo za časa bolgarske okupacije med svetovno vojno se je nazival velik del prebivalstva za srbojane. Izjavila, da je Sissova knjiga o Makedoniji netočna in da ne dogovarja dejanskim razmeram v Makedoniji.

TODOR ALEKSANDROV NEMŠKI PLACANEC.

Zagovornik dr. Renner je nato vprašal pričo: »Kaj znate o tem, da je bil Todor Aleksandrov plačan od bivšega nemškega cesarja?«

Priča Čokov: »To sem čital v solilskih listih, ko sem bil še pri vojakih, pozneje so mi to potrdili tudi nekateri starejši, uglednejši ljudje.«

Zagovornik: »Kdaj je Todorov Aleksandrov prejel ta denar?«

Priča: »Začetkom svetovne vojne v ta namen, da makedonske čete vpadajo v Makedonijo kot avantgarda bolgarske vojske.«

ZANIMIVA RAZKRITJA PRIČE OBOVA.

Med vsemi pričami je bila izpovedba politično najzanimivejša. Njegovo zaslišanje je doseglo dramatičen vrhunec razprave in obenem največjo senzacijo, ko je prišlo do osebnega in častnega konflikta med njim in prof. Mrkvicko. Obnov je izpovedal:

Takoj po umoru Stambolijskega mi je novinar Ban javil, da je sklenjen umor vseh voditeljev zemljoradniške organizacije in da so odposlani na vse strani ubijalci, da se tako popolnoma uniči zemljoradniška stranka. Potrjujem, kar je izpovedal Čokov o delovanju makedonske organizacije na Dunaju. Osebo nisem poznal Aleksandrova.

Priča je nato v podrobnosti opisal kako je bil car Ferdinand Koburčan ustanovitelj kot nemški agent makedonsko organizacijo, da bi služila njegovim političnim interesom in da je po njej ubil vse politične nasprotnike. Ferdinand je organizacijo financiral, Aleksandrov ji je stal na čelu. Organizacijo so vse bolgarske vlade preganjale, Daskalov je ravno zato moral izstopiti iz vlade Stambolijskega, ker so se vplivni faktori pritožili, da je premočno odločen proti makedonskim komitom. Organizacija sama je bila razbojniška. Od vlade Stambolijskega je organizacija zahtevala denar, ni ga dobila, dobila pa ga je od sedanje vlade Cankova. Za svetovne vojne je dobil Todorov Aleksandrov od nemške vlade 30.000.000 milijonov mark za agitacijo volne proti Srbiji.

Predsednik: »Ali znate, po čem vam naglo je bil ubit Daskalov?«

Priča Obvo: »Znam. Daskalov je ubit od bolgarske vlade. Tako i Petkov, Duparinov, Stambolijski in drugi naši prijatelji. Imam točne informacije od strani naše tajne poročevalske službe v zemljoradniški organizaciji. Čičanov je bil plačan agent.«

Priča je nato podal zanimiva razkritja, kako je bolgarska vlada znala aranzirati atentate na zemljoradnike. Bolgarski zemljoradniki so nedavno intervenirali pri zunanjem ministru v Sofiji, da naj vlada ublaži teror napram zemljoradnikom in se jim naj prizna svoboda, toda minister je izjavil, da se to more zgoditi samo takrat, če se stranki voditelji store v inozemstvu neškodljivi. Njih ubiti je težka stvar, čeprav smo tja odposlali ubijalce. Ubijate jih sami, potem bo mir na Bolgarskem.

Prišlo je do ostrega konflikta med pričo in braniteljem, ki je hotel odložiti zagovornišvo, češ, da ga je priča žalila. Obvo je nato zelo obširno razvil program zemljoradniške vlade pok. Stambolijskega. Glavni njegov cilj je bil zblizanje Bolgarske in Jugoslavije. Sam car Boris je netil prevrat, ker je bil nasproten temu zblizanju. Stambolijskega vlada ni bila nikdar proti inteligenci nasprotna je bila samo koburški inteligenci, ki je hotela spreminiti program vlade.

Državni pravdnik priči: »Večraj je urednik Sisa opisal Aleksandrova kot junaka, naglašujoč, da velja moralja, ki jo je uvažal Aleksandrov med svoj narod, za čeli svet, dočim vi kot Bolgar opisujete Aleksandrova povsem drugače. Kaj je torej resnica?«

B. Grimshaw-G. Clavigny:

61

Gospodična kapetan.

Plezanje navzgor v vas divjakov je postajalo nevarno, kajti sonce je hudo pripekalo. Vajiti je lezla z domačinom po ozkih stezah med nizkim grmičevjem in preko razpoklin v strjeni lavi.

Sto nabojev in toliko orožja so težki dragulji za tako podnebe. Vajiti pa ni kazala prav nobene utrujenosti, in vročina ni vplivala na njo. Gibčno in enakomerno je stopala naprej in nikoli se ni ustavila ali hodila počasneje. Domačin iz hiše misijonarjev, ki se je dal zapeljati po dveh dolarjih, ki mu jih je obljubila, je silno obžaloval svoj pohlep po denarju. Zredil se je bil v senci misijona, sledil ji je le se težavo, potil se je in v sopal in se sprasčeval, ali se mu posreči utruditi to vražjo žensko, ki ne pozna odmora.

Slednjič so se pokazale vaške koče. Vajiti je šla naravnost na veliki prostor v sredo, ki je bil obsečen od velikega drevesa. Nizke, iz vej spletene koče so kazale vse siromaštvo tega rodu. Kmalu se je zbrala vsa vas: ženske v kratkih krilih iz listja, moški s pasovi iz usnja in pobarvanimi obrabljenimi so puške in pasove z naboji okoli prs. Pripravljeno so bili na obrambo, a nikakor niso mislili na napad.

— Zakaj pa se tako razburjate? je kričala Vajiti angleško. Kaj pa vam je vendar?

Domačin, ki je znal angleško, ji je odgovoril: — Mi smo popolnoma nedolžni, toda bojimo se male vojne ladje, ki je zasedrana v zalivu. Nikoli nismo jedli belih ljudi. To ni res.

Vajiti je takoj spoznala, kako lahko izrazi to izjavo zase.

— Kaj hoste lagali! je kričala. Prav dobro vem, da ste pojedli belca. Vojaki vojne ladje pridejo danes, da vas postrele. Samo na en način jim lahko uide, ako mi čim prej sledite in se skrijete na jadrnico kapetana Saksone. Peljal vas bo v Queensland in tu hoste srečni in mirni.

— Nismo jedli! Nismo jedli! je zatrieval govornik.

Ona pa je pokazala s puško na kočo, stoječo precej daleč; pri njenem vходу so viseli strašni ostanki, napol skriti pod listjem bananovca.

— In to? Kaj pa je to?

Vsi so se obrnili in pogledali v smeri, v katero je pokazala z orožjem. Mnogiča se je glasno zasmejala in govornik je zmeden priznal:

— O, tako malo smo jedli. Čisto malo.

Stvar je bila dokazana. Vajiti je nato imela dolg govor v maoriskem jeziku, ki so ga razumeli ljudje na Tanni. V tem, ko je govorila, je hodila seditertja in sonce se je bleščalo na biserih njenih ovratnic in na njenih nabojih in orožju. Z eno roko je mahala po zraku, z drugo je držala puško za

konec cevi in od časa do časa udarjala s kopitom ob tla, da podkrepi gotove stavke svojega govora.

Skušala jih je pregovoriti, da se v nalici napotijo na krov »Sibile« z ženami in otroci. Odpejali bi se nato v srečno in mirno deželo, kamor nikoli ne prihajajo vojne ladje. Tam bi krasno živeli v senci bananovcev, hranili bi se z mesom, ki je konservirano v škaflih, in pili bi sladek čaj. Da se izkažejo hvaležni svojim dobrotnikom, bi od časa do časa trgali malo sladkornega trsa in kmalu nato bi se spet vrnili na svoj otok, natovarjeni z bombazevim blagom, noži, naboji in karabinkami.

Možje so poslušali z zanimanjem. Oni, ki je znal malo angleško, je izjavil, da jim stvar ugaja in da pojdejo nekateri morda pogledat na »Sibilo«. Toda hoteli bi jesti mnogo konzerv in dvopeka, predno se odpeljejo, in treba bo plačati rodu mnogo karabink, ko bo pogodba sklenjena. Dokler pa bo vojna ladja tu, ne pojde nihče doli, tudi kopati si ne upajo, čeprav je taka vročina.

Kopati? ... Ta beseda je bila naravnost razodetje za premeteno Saksonevo hčerko. Njen vodnik ji je povedal, da pojdejo Angleži pogledat jezero, v spremstvu dveh njegovih prijateljev, in da bodo kosili v drevesni senci kraj vode.

— Izborna! je vskliknila Vajiti. Obljubljam vam, da se vojna ladja jutri odpelje. Toda zakaj bi se pa ne šli kopati v jezero pri ognjeniku? Če bi šli tja, bi vam prinesla iz jadrnice mnogo sladkorja. Dvopeka in mesnih konzerv v vrednosti desetih

karabink. Vsak dobi eno. Jedel bo lahko toliko, da ga razžene. Ali vam je prav tako?

Vajitine obljube so napravile globok vtis. Razdelila jim je nekaj steklenih biserov in nabojev. Divjaki so začeli plesati in so sklenili iti čez tri ure k jezeru, se tam kopati in gostiti. Slednjič so tudi obljubili, da pridejo na jadrnico, da se o vsem dogovore. Ni sicer gotovo, da pridejo vsi, pač pa nekateri. In kadar bi bili ti na krovu, bi ostalo že uredila jadra nagle »Sibile«.

Vajitin vodnik bi bil rad ostal dlje časa pri svojih starih tovariših, samo da bi eno ali dve uri poklepetal z njimi. Ona se je pa bala, da ji ne bi pokvaril načrta in se razgovarjal s turisti pri pikniku, ki so ga aranžirali. Zato mu je zapovedala, naj gre in ga obregnila s puškinim kopitom v bok. Možak se je dal odgnati kot svojeglav oven, čeprav je ugovarjal.

Ko sta prehodila pol pota, je dejala, naj gre domov in naj se ne briga več za njo. Prepričala se je, da jo je ubogal, potem pa se je skrila njegovim očem in hitela proti jezeru, v malo senčno dolino.

Ko je prispela do jezera, je zapazila v senci dreves štiri domačine od misijona, ki so leno ležali v travi poleg velikega kupa košar in steklenic.

Stopala je naravnost proti njim, in da bi ne zglubljala časa s praznim besedičenjem, je kar enostavno namerila karabinko nanje.

Posledice so se pokazale nemudoma. Preplašeno so zatuli in pobegnili, kar so jih nesle noge,

Priča »Todorova Aleksandrova je sedaj ubila vlada, ker je izgubila v njega zaupanje, ko je prejel denar iz Moskve. Z rezervno je troba sprejeti izjavo g. Sisa.« Tu je priča navajal, kakšne honorarje je g. Sisa prejel od njih za izdaje knjige o Makedoniji. Ta gospod ne garantira za ono, kar je napisal.

AFERA S SLIKO SLIKARJA VAŠINA.

Obtoženec je nato posegel v pričevanje Obova in dejal: »Gospod Obov je tako opisal mojo pričo. Sedaj nam nekaj pove o g. Mrkvičku!«

Obov je reagiral in dejal: »G. Mrkvička je bil res tudi v stikih s Ferdinandom Koburžanom, toda se je kot profesor slikarske akademije vedel več ali manj rezervirano. Vendar je g. profesor napravil neko stvar, ki je ne bi bilo treba napraviti. Veliki češki slikar Vašin je naslikal vrsto slik, ki predstavljajo borbo Bolgarov proti Turkom. Za časa svetovne vojne bi imela biti ena slika poslana v Berlin na razstavo. Toda težko je bilo. Kako naj bi dobili slikarja, ki bi preslikal turške fese v »srbske šajkače«. Noben slikar ni hotel to storiti, ker je bil javen

škandal. Pravzaprav nekaj strašnega. Dati je bilo treba nekemu drugemu slikarju, o katerem je lahko vsak mislil, da to lahko stori.

Razvila se je živahna razprava o političnih razmerah na Bolgarskem in je Obov trdil, da pripada 80% bolgarskega naroda zemljoradniški stranki.

Sledila je za tem konfrontacija med Obovom in prof. Mrkvičko. Prof. Mrkvička je izjavil, da on ni preslikal slike, ker bi se tega ne drznil, ko je sliko slikal Vašin. Stvar je verjetno napravil kak bolgarski slikar in sedaj jo izkoriščajo proti njemu.

Zagovornik proti priči Obovu: »Ali vstrajate pri svoji izpovedi?«

Priča Obov na splošno iznenadenje: »Vztrajam pri svoji izpovedi! To mi je sporočil g. Rizov, ki je bil skupno z g. Mrkvičko na razstavi v Berlinu. Pozivam g. Mrkvičko, da me toži. Hočem resničnost izpovede dokazati.«

Zaslišanih je bilo dalje še več priči o političnih razmerah na Bolgarskem. Prijatelji obtoženca, ki so se v češki javnosti angažirali za Čičankova, da je bil oproščen, trde, da je bil režim Stamboliskega najboljši

korupten, dočim je sedanja vlada proti korupciji.

Včeraj je bil končan senzacionalen proces proti morilcu Daskalovu Čičankovu, ki je bil na podlagi porotniškega izreka, obsojen na 20 let ječe. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje glede krivde umora Daskalova, vprašanje glede težke telesne poškodbe dijaka Boadževa pa s tremi glasovi. Čičankov je kaznen sprejel.

* **Boj proti kratkim lasem.** V Ameriki se je vršil nedavno kongres medicinskih ved. Razpravljala so se na njem raznovrstna vprašanja. Neki specializist za lasne bolezni je izjavil, da ako ženske ne pustijo svojih lasem naravnega razvoja, se bo zgodilo to, da si bodo lasje našli pot na obrazu in na drugih delih telesa, in dotičnicam bo najbrže zelo neljubo, ako bodo imele kocene na raznih telesnih mestih. Predložil je navzočim sliko lepe mlade ameriške gospodične, ki ima bujno razvite lase ali si jih da striči na kratko. Narava se je maščevala nad njo na ta način, da so ji zrastle krepke brki, za katere jo zavida marsikak mlad mož.

Fedor Ljubov:

Mož za silo.

Kaj hočete? Človek je bil nekako prisiljen čitati in biti naročen na boljševiški list. Saj brez tega lista sploh ni bilo mogoče ničesar izvedeti... Vsi so se bali, da bi ne obrnili nase pozornosti, in tako je razumljivo, da so vsi čitali ta list.

Ze vnaprej pripravljen na dolgočasno čtivo, sem razgrnil novine. Znanja mi je bila vsa ta goljufija, kako pojejo drug drugemu slavo. Čičerin je povečeval Zinovjeva in Zinovjev zopet Čičerina. O Uljanovu Ljenu so pisali tako, da bi lahko veljali nekdanji bulletini carskega dvora in primeri s temi slavospevi za razvedrilo. Tročkega so slikali kot vojaškega veleuma, ki daleč nadkriljuje Napoleona. Vse to mi je bilo znano.

To in še več. Poznal sem tudi ceno maksimalističnega sistema. Blagoslov, ki so ga prinesli sovjeti, dočim smo mi tu malone od lakote umirali. Polom kapitalistične družbe. Uspehe tovarišev v Stockholmu, Amsterdamu, Berlinu, v Rimu in Londonu... da, v Parizu in celo v Newyoriku.

Teh laži sem bil vajen. In nisem verjel niti besedice, kakor nisem verjel prejšnje čase vsem poročilom o zmagah, ki jih je širil nemški glavni štab.

A čital sem vendar le... Čas je potekal. Vsaj za hip je človek pozabil na to strašno lakoto in grozno dolgočasje te splošne praznote, če se je jezil nad brezmejnimi varanjem teh tovarišev.

In takrat sem se jezil nad tem in zdelo se mi je, da je tako tudi prav. Ali naenkrat so dobile tudi te novine v mojih očeh novo obilje. Sovjet je zasedal pod predsedstvom Volodarskega.

V tavrski palači, kjer se je takrat zelo rad sestajal. Tisto jutro je bilo zasedanje in »Krasnaja Gazeta« je poročala vse sveže iz avtentičnih virov.

Poročala je, kako je petrogradski sovjet uvedel obvezni zakon. Volodarski je bil referent. Toliko sem razumel. A vsega ostalega prvotno nisem nič kaj dobro razumel; zdelo se mi je nekaj trenutkov zagonetka.

Kaj je bilo to, obvezni zakon?... Od sedemnajstega leta dalje? Čičerin je predlagal osemnajsto leto, ali Volodarski je vztrajal na sedemnajstem. Zakon je veljal samo za ženski del prebivalstva in je bil nekaj skromen začetek socializacije žensk, ki je ne-

prestano visela nad Petrogradom in Rusijo.

Kar se mi je zasvetilo v glavi. Ute-meljitev Volodarskega je bila jasna. Ni bilo več dvoma o tem. Referent je govoril zelo resno o potrebi ljudske množitve.

To je bilo glupo. A me ni presenetilo. Bilo je zločinsko, kar pa pod to vladno ni bilo nič čudnega.

Ali... Naenkrat se mi je zasvetilo kot nekaj povsem logičnega. Zakon, ki je bil enostavno sprejet radi nekih osebnih računov. Tako nekako mi je šinila ta misel v glavo. Volodarski je plediral za sedemnajsto leto, ostali gorci pa so bili za osemnajsto.

Obvezni zakon. Sapristi... Morebiti je bilo v teh glupih novinah že navodilo za uveljavljanje tega zakona! Končno bi uvelgnili imeti Volodarski tudi tu že svoje predloge in petlo.

Moral sem se vendar prepričati. To ni bilo zaman. Praktični namigi na obligatni brak!

Zeljno so iskale moje oči po novinah. Listal sem. A našel nisem nič posebnega.

Samo velik naslov mi je stal pred očmi: Petrogradski sovjet je sprejel zakon o obveznem braku.

Nato sem vrgel »Krasno Gazeto« v kot in vprašal gospodinjco, ki je pravkar vstopila... Teodozija Kirilovna je bilo ime dobri ženi... če ima sploh še kaj za jesti.

Teodozija Kirilovna je zmajala žalostno z glavo.

»Računali smo na vas, Peter Pavlov, vič.« je odvrnila.

Pogledal sem na uro.

Pol petih. Tu bi ne bilo napačno stopiti v Gorohovo ulico, kakaj ob tem času so se navadno zbirali boljševiški vojaki pred prefekturo, kjer so dobivali svoje porcije. In spomnil sem se še pravočasno, da tisti dan še nisem izbral privilegirane krušne karte, ki mi jo je dal Vakarelovskij.

Tako sem potisnil klobuk na glavo in hajdi na pot.

(Dalje prihodnjič.)

Konzulat v Ljubljani:

Češkoslovaška: Breg 8/I.
Belgija: Urad Ljubljanskega veleposla.
Avstrija: Turjaški trg 4/II.
Italija: Zrinjskega cesta 3/I.
Portugalska: Dunajska cesta 33.
Francija: Dunajska cesta (Ljubljanska

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLESEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Za odgovore upoštevajte naj se prijavite 1 dan pred izidom.

Glas malih oglaševalcev vsake beseda se peca. — Najmanjše po 5 dinarjev.

Mali oglasi

Službe

Izurjena šivilja

gre šivat na dom; gre tudi na deželo. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 6635

Gospodična,

pridna in poštena, večša nekoliko pisarniških del — išče primerne službe. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 6640

Bakren kotel

z pokrovom, 100 litrski in balancna tehtnica do 15 kg, skoro nova — se pocieni proda. — Sv. Petra cesta 85. 6638

Išče se mlinar

za mlin na vodno moč, kateri je obenem sposoben klesati kamne in izvesti popravila pri lesenih delih. — Ponudbe se pošlje na: Braća Ružić, Stolac, Hercegovina. 6623

Hišnik (šofer)

se takoj ali koncem leta sprejme za večjo vilo v Ljubljani. Na razpolago je lepo suho malo stanovanje. Pogoji: popolna zanesljivost in sposobnost, dobra spravevala. — Ponudbe pod »Mala rodbina/6641« na upravo »Slov. Narod«. 6643

Modistinja,

prvo moč — sprejme takoj Modni salon Stuchly-Maške, Ljubljana. 6625

Bombaževa predilnica in tkalnica Tržič. — Ed. Glanzmann & A. Gassner v Tržiču — išče spretnega

paznika,

ozir. vratarja ali nočnega čuvaja (prejšnjega stražnika ali žandarma). — Ponudbe na gornji naslov. 6607

Kupim

Prazne steklenice od »Juhana« kupuje družba »Juhana«, Ljubljana, Gradišče 13. 6629

Deteljno seme fižol in gobe

kupuje 6626

SEVER & KOMP.

Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Pozor!

Kupujem po najvišjih cenah stare obleke, čevlje, pohištvo itd. Dopisnice zadostuje; pridem na dom. — Martin Dramé, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 6643

Prodaj

Polnojarmenik

85 cm. skoraj nov, znamke Lein & Pirner, ugodno proda Konzervna tovarna »Globus« d. d., Vrhnika. 6616

Prodaj se štiriletna jazbecarka

in trimesečni mladici (1 samec, 2 samice). — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. Event. pisarne ponudbe pod »Jazbecarke/6639« na upravo »Slov. Narod«. 6639

Prodaj približno 70 m² lepih hrastov,

koji so že posekani; dolžina se poljubno razšaga. Postavljene na postaje blizu Ljubljane. — Ponudbe se pošlje na upravo »Slov. Narod« pod »Hrastov les/6606« najkasneje do 1. novembra. 6606

Vpremičnine

Resnim kuncem

vil. stanovanjskih, trgovskih, gostilniških in obrtnih hiš in posestev, graščin, kmetijskih posestev, mlinov, žag in stavbnih parcel — nudi največjo izbiro Realiteta pisarna »POSEST«, d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 24. 55/T

Trgovska hiša

(vpeljana) ob prometni cesti, velika skladišča, kleti, velik vrt, vodovod — napredaj. Vseletav ta koj. Plačilni pogoji ugodni. — Milkovič, Moste 79. 6637

Hiša

z staroznano, dobro idosčo gostilno, na prometnem kraju v sredini Ljubljane, se pod zelo ugodnimi pogoji proda. Gostilniški lokali takoj na razpolago. Obsegajo štiri parketirane sobe ter vrt. Lepo stanovanje tudi prosto. V hiši je tudi trgovski lokal, kateri je takoj na razpolago. Cena zelo nizka. — Ponudbe pod Hiša z gostilno/6634 na upravo »Slov. Narod«. 6634

Razno

Perje,

kokoške, račje in gosje, puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni — trdka E. Vajda, Čakovec 52/T

Angleške prevode

osebno za trgovsko korespondenco (iz angleščine na slovenščino in obratno) oskrbim točno in brezhitno — Tajnost zadržana — Pojasnila daje: Aloma Company, Ljubljana. 6596

I. Magdič, krojač,

Ljubljana, Gledališka ulica 7 — se priporoča za idosčo sezono. 97/T

Angleščina!

Privatne ure in tečaje za začetnike je zopet otvorila Miss Farler, Pražakova ulica št. 3/III (hiša Tönnies »Obnova«). 6609

Parno vulkaniziranje vse vrste gumijaste robe, kakor tudi popravila galoš

sprejema po najkvalitetnejših cenah — Peter Škafar, Rimska cesta št. 11, Ljubljana. 6636

Moderne damske cilindrske oblike došle v klobučevini (filcu), barvane in plišu raznih barv. Cena od Din 300; baržun in klobučevina (file) od 160.— dinarjev naprej.

M. Horvat,

modistka, Ljubljana, Stari trg 21. 63/T

»Gon«,

nov preizkušen in edino siguran lek proti kapavici (triper) ter zastarelemu (kroničnemu) triperju ter vnetju mehurja. Za popolno ozdravitev treba šest lončkov. Vsak lonček z navodilom stane 45 Dn. — Proizvajalec in pošti razpošilja tudi na zdravniški predpis lekarna Penič, Zagreb, Hrvatska. 99/T

Inserirajte v »Slov. Narodu«

6617

Dr. Bleiweis

s 30. oktobrom zopet redno ordinira za notranje bolezni ter bolezni v nosu in vratu. Kongresni trg 15, — od 3. do 5. popoldne.

Slavnemu občinstvu naznanjamo, da bo vozil

AVTOBUS

od srede 29. oktobra do 3. novembra redno od 8. ure zjutraj dalje do poznega večera na pokopališče. Cena za enkratno vožnjo 5 Din. Postajališče: Gostilna »pri Figovcu«, Dunajska cesta.

Priporoča se Adamčič & Komp.

Za bakreno galico

in kemikalije na debelo se išče dokazano uveden

zastopnik

za Ljubljano in okolico

Ponudbe z označbo referenc pod »P. G. 3427« na Haasenstein & Vogler A. G., Wien I. Schulerstrasse 11. 6644

Za vse sveti. Ki to Korisno.

se priporoča cvetličarna Kongresni trg 3

in napravo žalnih vencev, aranžmajev, šopkov t. d. Zanimi kakor tudi drugi takovi vedno v zalogi. Postrežba točna.

Cene solidne.

Ljubljana

Kongresni trg 3

Postrežba točna.

Cene solidne.

Ljubljana

Kongresni trg 3

Postrežba točna.

Cene solidne.

Ljubljana

Kongresni trg 3

Postrežba točna.

Cene solidne.

Ljubljana

Kongresni trg 3

Postrežba točna.

Cene solidne.

Ljubljana

Kongresni trg 3

Postrežba točna.

Vsemogočni je odpoklical k sebi preljubo mamico oziroma taščo in babico, gospo

Ano Zanier roj. Janič

veleposestnico in trgovko v Št. Pavlu

ki je preminula danes zjutraj v 80. letu starosti.

Zemljski ostanski predrage rajnke se polože v četrtek, 30. oktobra ob 10. dopoldne k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Priporočamo vsem onim, ki so jo poznali, blago pokojnico v trajen spomin!

Št. Pavel pri Preboldu, 28. oktobra 1924.

Žalujejo rodline

Roblek, Cvenkel, dr. Tanjšek in Adela dr. Dečkova.